

Catalunya Cristiana

Setmanari d'informació
i de cultura religiosa
ANY XLII | NÚM. 2186
2,90€ | 15 AGOST 2021

El Papa va nomenar sor Alessandra sotssecretària del Dicasteri el mes de març passat.

EN PRIMER PLA (P 3 | 8-13)

«Estar amb un nen, acompanyar un ancià, ens dona dignitat com a éssers humans»

Alessandra Smerilli, sotssecretària del Dicasteri
per al Servei del Desenvolupament Humà Integral

(P 18-19)

Agustí Codinach

Manresa, capital de
l'Any Ignasià

Catalunya Cristiana

Subscriuiu-vos-hi

DESITJO SUBSCRIURE'N AL SETMANARI CATALUNYA CRISTIANA DURANT UN ANY (52 NÚMEROS)

Nom

Cognoms

Adreça

Població

DP

Tel.

NIF

A/e:

☐ Edició paper 145€

☐ Edició digital 90€

☐ Edició en català

☐ Edició en castellà

FORMA DE PAGAMENT

☐ Únic pagament per any

☐ Dos pagaments semestral

☐ Xec nominatiu que adjunto

☐ Domiciliació bancària (ompli ordre adjunta)

NOM COL-LABORADOR

Senyors, els prego que, a partir d'ara, i fins nou avís, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà Fundació Catalunya Cristiana per la meua subscripció al setmanari CatalunyaCristiana.

Titular

IBAN

ENTITAT

OFICINA

DC

COMPTE

DATA (DD/MM/AA)

Lliureu aquesta butlleta a:

Catalunya Cristiana

(Departament de Subscripcions)

Comtes de Bell-lloc, 67-69

08014 Barcelona

Conforme al que disposa l'article 6 de la llei orgànica 15/1999 de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal, autoritzo Catalunya Cristiana a incloure les meves dades personals al fitxer informàtic d'aquesta entitat així com a tractar-les, per tal de rebre informació periòdica de les seves activitats. En qualsevol moment el titular podrà exercir els drets d'accés, rectificació i cancel·lació, així com oposar-se al tractament de les seves dades adreçant-se a Catalunya Cristiana amb domicili al carrer Comtes de Bell-lloc, 67-69, 08014 Barcelona.

Signatura del titular

MN. MIQUEL RAMÓN
Director

Els jesuïtes i l'economia

Aquest any celebrem el 500 aniversari de la conversió de sant Ignasi de Loiola. El superior de la Companyia de Jesús, P. Arturo Sosa, ha visitat la Cova de Manresa. Aquest lloc és imprescindible per entendre qui és sant Ignasi. Fou en el temps que va passar a Manresa, on, contemplant el riu Cardener, va tenir una il·luminació. Una experiència que li va permetre veure noves totes les coses. No va veure una realitat diferent de la que avui podem veure nosaltres; més aviat va veure la quotidianitat amb una llum nova que permet escatir el seu significat més pregon.

A partir d'aquest moment, sant Ignasi començarà a prendre nota de la seva experiència des d'aquesta nova perspectiva. Durant anys anirà recollint apunts que, de mica en mica, s'acabaran convertint en els Exercicis Espirituals; un camí guiat vers el coneixement d'un mateix i vers la relació amb Déu. Avui, que proliferen tantes publicacions sobre autoajuda i *mindfulness*, cal recordar la profunda arrel antropològica dels Exercicis Espirituals, on l'home s'examina a si mateix i cerca Aquell que veritablement pot donar resposta al seu gran anhel.

Alessandra Smerilli ens parla en aquest número precisament sobre una de les realitats del nostre temps que cal

que sigui contemplada des d'una llum nova: l'economia. La pandèmia ha mostrat que la situació viscuda ha fet més rics els rics i més pobres els pobres. Hi ha una dinàmica perversa que fa que els daltabaixos de la vida enfonsin encara més els més necessitats. Smerilli, que és doctora en Economia, proposa una economia centrada en el «nosaltres», on la cura dels altres sigui una dada present en el nostre món. Fa pocs dies corria per Facebook una notícia en què es preguntava a una antropòloga quan va aparèixer en els nostres avantpassats la primera característica humana. Va respondre amb la fotografia d'un fèmur trencat i tornat a soldar. Aquesta dada implica que algú es va fer càrrec de la persona ferida; perquè no es podia moure, ni anar a buscar aigua, ni molt menys cercar aliment. Algú en va tenir cura durant molt de temps, fins que va tornar a ser autònoma. Tenir cura és una característica exclusiva de l'ésser humà.

Una de les àrees d'acció de la Companyia de Jesús són els estudis en economia. Tenen grans escoles de negocis. En aquest 500 aniversari, necessitem de nou la il·luminació de sant Ignasi per poder mirar d'una manera més humana les nostres dinàmiques econòmiques i la nostra relació amb el germà.

Contingut

03
Editorial

05
La setmana

06
Opinió

08
En primer pla

15
Vida eclesial

23
Opinió

24
Rutes espirituals

28
Carta dominical

30
Bíblia

32
Litúrgia

34
Espai lectors

35
Societat

46
Agenda

47
Des del carrer

Missatge de Francesc als participants del Mladifest

PÀGINA 16-17

20-21 Minimemòries de Mn. Josep Ruaix i Vinyet

Ruta per Sant Julià de l'Arboç

PÀGINA 24-27

Mn. Joan Galtés, «in memoriam»

PÀGINA 38

47 Exposició «Chagall. Els estats de l'ànima»

La setmana en tuits

DORO CARBÓ MARTORELL
@DOROCARBO

Professora de secundària a l'Escola Marillac de Barcelona

Fent dissabte, trobo apunts del P. Miquel Estradé, monjo de Montserrat, de l'any 1993: «Seguir un camí cansa perquè no acabes d'arribar a l'objectiu. En canvi, fent ruta, siguis on siguis, sempre hi ets.» M'estimo més fer ruta

MERX TARRAGÓ
@MERXMANRESA

Empresària

Ahir es van vacunar persones del Centre Històric de Manresa que no ho haurien fet. Gràcies a sor Lucía Caram, que va reunir més de 100 voluntaris que van trucar porta per porta per explicar-los la necessitat de fer-ho

JOSEP M. LOZANO
@JOSEPMLOZANO

Professor d'ESADE

Sempre recordo la resposta que em va donar, fa molts anys, un jesuïta savi quan li vaig preguntar com ho portava i quin neguit tenia pels infarts i altres malalties greus que havia tingut. Em digué: hem vingut a aquest món a viure, no a evitar la mort. No ho he oblidat mai

JAIME FLAQUER @J_FLAQUER

Director de l'Institut de Teologia Fonamental

Preciosa i profunda celebració en record dels 500 anys de la ferida de sant Ignasi que li va canviar la vida. Quantes vegades les ferides ens fan mal però ens permeten aturar-nos i donar a llum el que és nou? Santa Maria del Mar, amb el P. General, provincial, bisbes i família ignasiana

Zoom

CARME MUNTÉ MARGALEF

Agustí Codinach

L'ampliació de l'Aeroport del Prat, pactada pels executius català i espanyol, centra el debat social, polític, econòmic i ecològic d'aquest estiu, i dels propers mesos. L'ampliació estaria enllestida cap al 2030, però sens dubte que abans cal trobar la manera de conjuminar les necessitats del món empresarial i econòmic amb les mediambientals, i dels agricultors i veïns de la zona.

Fraquències

106.6 FM

Comarques de Barcelona: Barcelonès, Vallès Oriental, Vallès Occidental, Baix Llobregat, Anoia, Alt Penedès, Selva i Maresme

93.7 FM

Catalunya central: Bages, Osona, Solsonès, Berguedà, Segarra, Anoia, Conca de Barberà, Alt Camp i Vallès Occidental

100.6 FM

Comarques de Tarragona: Alt Camp, Conca de Barberà, Alt Penedès, Baix Penedès, Tarragonès, Garrigues, Priorat, Ribera d'Ebre i Garraf

103.4 FM

Comarques de Girona: Alt Empordà, Pla de l'Estany, Garrotxa, Gironès, Baix Empordà, Osona i Selva

90.1 FM

Tortosa: Baix Camp, Priorat, Ribera d'Ebre, Baix Ebre i Montsià

96.8 FM

El Garraf: Garraf i Baix Penedès

98.4 FM

Vic: Osona

91.5 FM

Lleida

104.4 FM

La Cerdanya

105.0 FM

La Seu d'Urgell - Terres de Ponent: Urgell, Pla d'Urgell, Alt Urgell, Noguera i Segarra

106.0 FM

Era Val d'Aran

107.5 FM

Principat d'Andorra

L'efemèride de la setmana

22 d'agost del 1926:

neix a Barcelona Cassià M. Just, abat de Montserrat, entre el 1966 i el 1989.

PENSANT-HO MILLOR

L'escultura invisible

 ANTONI COLL
Periodista

El 1985, del zoològic de Barcelona, se'n va parlar molt per una exposició original. Els visitants van poder veure un *Homo urbanus* compartint el fossat dels goril·les. No estava nu, ni era el cuidador dels animals, sinó un home que passava el temps assegut en una cadira, amb una tauleta al davant. De tant en tant s'aixecava, consultava el rellotge, s'afaitava, menjava, escrivia, llegia, mirava d'entendre la factura de la llum..., o sigui, que es comportava com un animal racional, condició per la qual havia estat col·locat al zoo.

Certament la instal·lació tenia impacte. No s'esperava que un home caigués tan baix —en un fossat— ni que els admiradors poguessin observar el ciutadà com si mai abans no n'haguessin vist cap.

Però la imaginació de la creació artística no té límits. Fa poc va ser notícia un artista italià, Salvatore Garau, que havia aconseguit vendre una «escultura invisible» per 15.000 euros. La casa de subhastes Art Rite, de Milà, va subhastar l'obra per 6.000 euros d'entrada, però les pujades van acabar elevant-ne el preu.

L'obra era un cercle dibuixat al terra, on se suposava que reposava l'escultura. No es veia, però l'autor assegurava que, si no existís, la gent no se la quedaria mirant. El comprador que va pagar els 15.000 euros l'única cosa que es va endur a casa va ser un certificat de l'artista sobre l'autoria de *Io sono* («Jo soc»), títol de l'obra.

Un dels avantatges pràctics que s'atribueixen a aquesta creació ar-

tística és la seva facilitat per ser col·locada a qualsevol lloc de la casa. El nou corrent artístic —diríem amb un deix d'ironia— tindrà èxit en la mesura en què hi hagi compradors capaços d'apreciar-la.

Algú pot pensar que el zoo que va exposar l'*Homo urbanus* com si es tractés d'una fera, o l'artista que va vendre una escultura invisible ens van prendre el pèl, però compte amb el que diu si no vol passar per algú de mentalitat tancada incapaç d'apreciar les novetats.

El comprador l'única cosa que es va endur a casa va ser un certificat de l'artista sobre l'autoria

 JOSÉ MIGUEL HERNÁNDEZ LÓPEZ
Historiador

LA SAL DE LA TERRA

Les infermeres de Somiedo

Les infermeres van treballar amb els dos exèrcits enfrontats durant la guerra civil. Ho van fer curant els malalts i ferits però, també, ajudant a rescatar presoners i resolent les necessitats que l'enfrontament provocava entre la població civil.

Però, també, van ser víctimes de la violència gratuïta i, sobre això, n'hi ha dues referències obligades. La primera és la relativa als successos de l'Hospital psiquiàtric de Cadellada (Astúries). Quan entre setembre i octubre del 1937 va caure el front d'Astúries, els soldats de l'exèrcit franquista van detenir diverses persones de l'hospital, que van ser afusellades. A continuació, es va organitzar una festa en què es va obligar el personal femení d'infermeria a preparar el menjar i partici-

par en una festa en què, finalment, serien maltractades i violades. No contents amb això, els soldats van obligar les dones a anar al bosc, on serien obligades a cavar les seves tombes per, després, ser assassinades. Les excavacions van treure a la llum un total de 17 esquelets, 11 dels quals eren dones. Totes elles amb la roba d'infermeres.

La segona referència es localitza a l'Hospital de Somiedo (Astúries). El 27 d'octubre del 1936 un grup

Pilar Gallón, Olga Monteserín i Octavia Iglesias van ser recloses a la txeca, on van patir abusos sexuals

de milicians de la República va assaltar l'hospital, rematant-ne els ferits. Tres infermeres que, a més, eren militants d'Acció Catòlica, tot i haver pogut escapar, no van fer-ho i van romandre als seus llocs. Pilar Gallón, Olga Monteserín i Octavia Iglesias van ser detingudes i recloses a la txeca de Somiedo, on van patir abusos sexuals. Traslladades al camp del Palacio per ser executades, van demanar l'assistència d'un capellà, però els van comunicar que l'únic capellà havia estat afusellat. En el lloc de l'execució hi havia dirigents republicans i algunes dones que s'havien ofert per participar en l'afusellament. Tres milicianes van ser les que, finalment, van disparar. Les seves despulles descansen a la catedral d'Astorga.

UN NOU LLINDAR

Units i agraciats pel mateix do de la Vida

L'Assumpció de la Mare de Déu ens convida a orientar la nostra mirada esperançada cap a Déu

SEBASTIÀ
TALTAVULL ANGLADA
Bisbe de Mallorca

Tenim la Vida assegurada per sempre. La festa de l'Assumpció de la Mare de Déu n'és l'anunci joïós. Una dona, Maria de Natzaret, se'ns ha avançat a viure allò que tots anhelem: la vida plena participant per sempre de l'Amor de Déu. Ho diem des de la fe perquè ella ha estat associada a la victòria de Crist sobre el mal, el pecat i la mort. El triomf de Crist és el triomf de Maria i de l'Església. Com en una cordada d'alpinistes, ella ha arribat la primera a la cima i nosaltres hi seguim enganxats. Agafats a ella, l'arribada és segura!

En Maria, la Mare, celebrem el triomf de Crist del qual ja participa la seva mare i mare nostra. Assumpta al cel, és elevada a la glòria per estar unida sempre al seu Fill Jesucrist i per fer-nos veure el camí que ja tenim traçat si, com ella, ens mantenim fidels a la vocació a la qual hem estat cridats, seguint Jesús i fent vida de la nostra vida el seu Evangeli.

Contemplant Maria en la festa de l'Assumpció, ens veiem implicats com a Església en el misteri de la salvació que se'ns ofereix. Salvació de què? Salvació d'aquella força hostil —la força del mal— que apareix superior a nosaltres i fa estralls per dur-nos a la perdició, a la frustració total. L'Assumpció de Maria ens dona la notícia que Déu no sols no vol permetre la

destrucció a la qual estem exposats, sinó que ens obre a l'esperança d'una salvació definitiva gràcies a la resurrecció del seu Fill, ja verificada en la de la seva mare, Maria, la plena de gràcia. Maria i l'Església, nosaltres, units per la mateixa promesa i agraciats pel mateix do de la Vida.

L'Assumpció de la Mare de Déu ens convida a orientar la nostra mirada esperançada cap a Déu, però amb la convicció que el nostre treball a favor de l'establiment del seu Regne sigui més i més visible en el millorament de les condicions de vida de la nostra societat. La pregària del Magníficat és el resultat d'haver arribat a aquest punt. «Acollint aquests sentiments del cor de Maria, de la profunditat de la seva fe, expressada amb les paraules del Magníficat, els deixebles de Crist són cridats a renovar en si mateixos, cada vegada millor, la consciència que no es pot separar la veritat sobre Déu que salva, sobre Déu que és font de tot do, de la manifestació del seu amor preferencial pels pobres i els humils, que, cantat en el Magníficat, es troba després expressat en les paraules i obres de Jesús. Maria, del tot dependent de Déu i orientada cap a ell amb l'impuls de la seva fe, és la imatge més perfecta de la llibertat i de l'alliberament de la humanitat i del cosmos» (CDSE 59).

«Homes i dones tenim la necessitat de mirar el món junts»

**Alessandra Smerilli, sotssecretària
del Dicasteri per al Servei del
Desenvolupament Humà Integral**

La germana Alessandra Smerilli va arribar al Dicasteri per al Servei del Desenvolupament Humà Integral com a coordinadora de la *task force* d'economia de la Comissió Covid que el papa Francesc va instituir per reflexionar sobre les conseqüències econòmiques i socials de la pandèmia. Va ser nomenada sotssecretària del Dicasteri en els sectors d'Economia, Fe i Desenvolupament, i Ecologia i Creació. Tota la seva trajectòria d'estudi està vinculada a la teoria econòmica, en relació amb el desenvolupament i la cooperació.

Religiosa i economista, com es conjumina aquesta doble vocació?

Vaig créixer en un oratori salesià, allà es va desenvolupar la meva vocació pels joves i per les qüestions socials. Durant la formació en la vida religiosa la meua superiora em va demanar d'estudiar economia. Llavors l'economia no era tan important, però sabíem que arribaria un moment en el qual governaria el món i necessitàvem persones preparades a la comunitat. Després de la professió religiosa vaig

Alessandra Smerilli és Filla de Maria Auxiliadora.

«Vaig entendre que es podia fer molt de bé amb l'estudi de l'economia i de les finances»

començar a estudiar economia i m'hi vaig apassionar, vaig entendre que es podia fer molt de bé amb l'estudi de l'economia i de les finances... Vaig acabar amb notes tan bones que tothom deia que havia de continuar amb el doctorat, i ho vaig fer amb un apropament no individualista de l'economia, l'anomenada «racionalitat del nosaltres». A la Comissió Covid he entès tot el que es pot contribuir al bé comú a través del que el papa Francesc ens ha dit: que preparéssim el futur i que féssim que el món fos millor que el de la pandèmia. El treball al Dicasteri ha estat una gran ocasió per unir la part científica, la doctrina social de l'Església i l'Evangelí per, com ens diu el papa Francesc, donar veu a qui no en té, posar-nos de part de qui està descartat, exclòs, i fer-ho amb dignitat científica. És un desafiament bonic.

Quines són les conversions econòmiques amb les quals ens hem de comprometre?

El virus ha colpejat molts sectors de l'economia: el turisme, els transports, i hem vist com a molts llocs del món no teníem un

sistema social que pogués oferir protecció a qui ha patit més. En canvi, qui treballava en altres sectors com el farmacèutic, la digitalització, les vendes en línia, etc., ha guanyat moltíssim. És possible permetre que en un moment així, tan tràgic, tants s'enriqueixin? Tot el que els milionaris han guanyat de més aquest mateix any hauria estat prou per prevenir situacions de pobresa i garantir la vacuna per a tothom al món. Com a Comissió Covid ens interroguem sobre tot això, analitzant-ne les causes, per entendre què és el que no funciona i somiar alguna cosa diferent. En aquest moment somiem algunes prioritats. La primera, menjar per a tothom. Aquesta pandèmia ha comportat problemes a molts països que depenen de la importació d'aliments i hi ha hagut operacions especulatives sobre els preus de la matèria primera alimentària, sobre el gra. S'ha construït una finança entorn del menjar que fa mal als més pobres, perquè les operacions especulatives només serveixen per treure'n profit. En el món de les finances, pel que fa a l'alimentació, cal actuar. No és possible que hi hagi una hipertròfia de la finança i després que el menjar no arribi. Cal canviar les finances, les regles, però mantenint el costat bo de les finances, el món de les finances d'impacte, el de la inversió de qui es comporta bé.

L'altra prioritat és feina per a tothom, posar el treball al servei de la cura de la casa comuna. Un altre tema és salut per a tothom, vacunes per a tothom. Si la vacuna no es comença a produir en les altres parts del món, i això vol dir transferència de tecnologia, implementació, serà difícil que arribi a tothom.

Veiem països en una sèrie de protestes vinculades a situacions d'injustícia, a la privació dels recursos més bàsics per a l'existència.

Una de les coses que més fem a la Comissió és escoltar. Veiem que la situació és molt difícil a molts llocs del món. Els descartats no només ho estan de la història, sinó també de la narració de la història. Entenem que la reacció en alguns països del món i de l'Església està donant una capacitat de profecia

«Tot el que els milionaris han guanyat de més hauria estat prou per prevenir situacions de pobresa i garantir la vacuna per a tothom»

a tants pastors, bisbes, religiosos, religioses, que abans no es veia. Aquella profecia i aquella parresia que ve de qui no té interessos per defensar. Aquest és el moment en el qual l'Església està treballant de debò pels més pobres i té autoritat perquè no s'està defensant a ella mateixa. És aquella Església en sortida que el Papa ens demana, que surt sense aturar-se en les qüestions tècniques. Hem llançat una campanya sobre el tema del deute extern a Àfrica i, en general, tothom s'ha aturat sobre les qüestions tècniques. Hem d'anar més enllà, per propiciar acords, perquè si ens posem d'acord sobre els principis, després podem trobar les solucions tècniques.

En àmbit europeu estem treballant sobre el deute de les famílies. Hi ha moltes famílies que a causa de les estretes regles europees sobre els termes dels crèdits bancaris corren el risc de perdre la casa. Intentem portar el problema de les famílies davant les institucions i aixecar la veu. Mentre les institucions europees s'han posat de part de les famílies i de qui té dificultat, en el món financer encara preval el tema de l'estabilitat financera, de no fer córrer riscos als bancs, i això a compte de les persones que s'han trobat en dificultats per la pandèmia. Cal cridar l'atenció sobre els problemes concrets i ajudar les institucions a elevar el debat.

Sobre el que deia de la capa-

Aquesta religiosa salesiana té molt bona comunicació amb els joves.

«Els descartats no només ho estan de la història, sinó també de la narració de la història»

ciat de parresia, la veiem en el papa Francesc, en la voluntat per convocar les dones. Vostè com viu aquesta parresia a partir de les dones?

Si mirem el món amb un sol ull correm el risc de deformar-lo. Cal una mirada més completa, plural. Homes i dones tenim la necessitat de mirar el món junts, cadascú aportant amb els seus matisos diversos. El text del Gènesi és molt profund: «Déu ha creat l'home a la seva imatge, home i dona els va crear.» Home i dona els va crear vol dir que home i dona sempre van junts, són la imatge de Déu. Però tot això nosaltres només ho hem pensat a nivell de parella, de matrimoni, de família. És temps d'entendre que l'home i la dona són una aliança, són la imatge de Déu portada a tots els altres àmbits de la vida: en el treball, en les institucions, no només pensant en l'educació, en la parella, sinó pensant l'home i la dona com a imatges de Déu en tots els àmbits de la vida, també en àmbits institucionals i decisionals. Aquest és el repte i seria bonic veure'l realitzat no només a nivell de la cúria romana, sinó també en els governs, on es prenen decisions, perquè segurament el món guanyaria en humanitat i en capacitat de cura.

Com està impactant l'Economia de Francesc pel que fa a la cura dels pobres?

Els pobres ens poden ensenyar una nova manera de fer economia, perquè en tenen l'experiència. Recordo que Economia de Francesc l'havíem començada amb les comunitats franceses que treballen amb els més pobres. Treballem a partir dels pobres, per ensenyar què és la pobresa. Dir què és la pobresa des de l'exterior no ens ajuda a llegir-la. Són els mateixos pobres els qui ens poden ajudar a comprendre-la més bé. Amb Economia de Francesc els joves estan fent projectes arreu del món, sempre a partir dels descartats, reintegrant-los al centre de l'economia. Les empreses d'economia de comunió no són la manera ordinària de fer l'economia, són signes que és possible fer economia d'una manera diversa. Han de ser al mercat, perquè no tenen cap altre tipus d'ajuda, però cerquen la

comunió amb esperit d'empresa, la comunió dels útils repartits en parts: una part per invertir en l'empresa, una altra per fer front a les situacions de pobresa, per assumir persones que tenen necessitats, i una altra per formar persones noves, perquè la idea és que no pot existir una economia nova si no hi ha persones noves, formades en un tipus d'economia diferent.

Ha escrit una guia per llegir *Fratelli tutti* del papa Francesc,

«Si mirem el món amb un sol ull correm el risc de deformar-lo»

quines en serien les claus?

Fratelli tutti pot ser resumida amb aquest eslògan que m'agrada molt: «Cap a un nosaltres cada vegada més gran.» En aquesta encíclica he quedat veritablement tocada per la paràbola del bon samarità, que és al centre. El tema que per a mi és la clau de tota l'encíclica és saber tenir cura dels altres. En el número 64, comentant la paràbola, Francesc diu: «Diguem-ho: hem crescut en molts

El Papa va nomenar sor Alessandra sotssecretària del Dicasteri per al Servei del Desenvolupament Humà Integral el mes de març passat.

hem delegat el tema de la cura en particular a les dones. I això, com que la dona sempre ha estat considerada com a inferior en la societat, també ens ha fet considerar la cura com una cosa poc rellevant en relació amb altres coses. Tots estem d'acord que el treball ens dona dignitat, ho diem, però no creiem que també tenir cura sigui una activitat essencial que dona dignitat a l'ésser humà.

Com promoure aquesta ètica de la cura en el context actual de la pobresa i la inseguretat laboral?

La idea que per a mi és una clau de lectura de tota l'encíclica és la de donar dignitat social a la cura. Esmento la filòsofa Jennifer Nedelsky, que diu que el nou treball *full time* ha de ser allò que avui és el *part time*. Ningú no hauria de treballar més de 30 hores a la setmana, i alhora, amb la mateixa importància del treball, ningú no hauria de dedicar menys de 12-20 hores a la setmana a tenir cura dels altres, fent-ho dins de la família o en un grup de referència. Considerar important la cura social no vol dir renunciar a les cures professionals de les quals tenim necessitat. Hi ha activitats de cura que no tenen necessitat de professionalisme: estar amb un nen, acompanyar un ancià, són activitats que ens donen dignitat com a éssers humans. Cal donar la mateixa importància a la feina i a la cura. De la cura, se n'ha d'ocupar tothom i no només les dones, també els homes, per equilibrar el pes dins de les famílies. Durant el temps de la pandèmia, les dones han hagut de portar el pes de tot, treballant el doble. Això donaria a la cura una dignitat que després podria ser transferida a la política, a les institucions. Jennifer Nedelsky diu que no podria, no hauria de ser parlamentari o fer carrera política qui no tingui al seu currículum activitats de cura, perquè vol dir que mai no arribarà a fer lleis que donin importància a la cura. La dimensió de la cura és la clau de lectura de *Fratelli tutti*. Quan ens trobem amb les persones la primera pregunta que els fem és: com et dius, i la segona és: en què treballes. Jennifer Nedelsky sempre diu: «Somio amb un món en el qual la segona pregunta sigui: de qui tens cura, de qui t'ocupes, no de què t'ocupes.»

aspectes, però som analfabets en acompanyar, tenir cura i sostenir els més fràgils i febles de les nostres societats desenvolupades.» No hem après l'alfabet de la cura de qui ha estat posat als marges. Jo dic que potser sabem fer-ho en els petits cercles estrets, però com a societat encara no ho hem après. Hem après a gestionar alguns fenòmens, però no a tenir cura dels altres. També perquè, i aquí torna el tema de les dones, molts cops

«Estar amb un nen, acompanyar un ancià, són activitats que ens donen dignitat com a éssers humans»

SABER ESCOLTAR

El «meu» cotxe

Resumeixo un conte i una moralització que acabo de llegir i que són dignes de ser coneguts:

Un home conduïa el seu cotxe per una carretera solitària. Estava orgullós del seu vehicle. Deia als seus amics que mai cap avaria no l'havia deixat a la carretera. De sobte, el cotxe es va parar. El conductor va obrir el capó i va anar buscant on era el problema.

Ell estava segur que trobaria el mal del motor, però no el veia. L'home es va posar molt neguitós. Però de cop i volta va passar un altre cotxe, el seu conductor va parar i va baixar del seu auto per oferir-li ajuda.

L'amo del cotxe espatllat li va dir que coneixia molt bé el seu vehicle i que ell no el podria pas arreglar, que agràia la seva ajuda, però no hi

podria fer res, perquè era el SEU cotxe. Però l'home del segon automòbil va insistir dient-li que li deixés mirar el motor, a la qual cosa va accedir l'home del cotxe avariament.

El segon home va començar a revisar el motor i el va arreglar. L'amo del cotxe avariament no se'n sabia avenir. Llavors l'home del segon cotxe li va dir que ell era el creador del motor del seu cotxe.

Moltes vegades diem: aquesta és la MEVA vida, aquest és el MEU destí, això és casa MEVA... Deixeu-me sol, jo puc resoldre el MEU problema. Davant les nostres dificultats, penssem que ningú no ens pot ajudar, perquè «aquesta és la MEVA vida».

Però, cal que ens preguntem: qui va fer la vida? Qui va fer el temps? Qui va crear la família?

JOAN GUITERAS I VILANOVA

Canonge emèrit del Capítol Catedral de Barcelona / secretaria@catedralbcn.org

Només Aquell que és l'autor de la vida i de l'amor et pot ajudar quan et quedes aturat a la carretera de la vida.

Tenim les seves dades per si alguna vegada necessitem un bon «mecànic»:

Nom del mecànic de l'ànima: DÉU. / Adreça: el Cel. / Horari: 24 hores al dia, 365 dies a l'any per a tota l'eternitat. / Garantia: per a tots els segles. / Suport: eternament. / Telèfon: no en té; però n'hi ha prou si penses en Ell amb fe. A més, aquesta línia no està mai ocupada.

Només l'autor de la vida et pot ajudar quan et quedes aturat a la carretera de la vida

P-J YNARAJA

Sacerdot del Montanya
ynaraja@gmail.com

Potser penseu que em passo el dia contemplant ballet per televisió i no és cert. Jubilat d'obligacions ministerials, soc lliure pel que fa a la meva vocació. Però sé la necessitat d'un gaudi satisfactori, si vull mantenir equilibri mental.

Cal estar al dia dels esdeveniments i dictats del present. No oblidant el criteri de Karl Barth: el sacerdot ha de llegir diàriament la Bíblia i el diari per conèixer les necessitats dels homes i la voluntat de Déu. Avui diria els informatius de televisió i ràdio (cal dir que la cita no és textual).

Observo, per tant, que quan els esportistes triomfen, tot expressant la seva satisfacció, s'arrossegueu de genolls per la gespa del camp o n'hi ha que mossegueu la medalla que acaben de rebre. El seu gaudi està mancat d'elegància i en el seu gest

A PROPÒSIT DE...

Ballet-esport i elegància

hi ha orgull i certa agressivitat.

Parlo ara del ballet clàssic. De la sublimitat que em suggereix ja n'he escrit altres dies i no em repetiré. Afegeixo avui que mai no em perdo el final, la resposta als aplaudiments de l'auditori. No n'hi ha, d'orgull, ni tan sols vanitat, almenys és així com jo ho interpreto.

En primer lloc, el seu posat és elegant. El seu rostre inclinat no és altiu. Somriu i mira el, o els, que juntament amb ell, o ella, han col·laborat en la dansa. Si rep un ram de flors l'accepta amb complaença. Com

Sé la necessitat d'un gaudi satisfactori, si vull mantenir equilibri mental

que al ballet se li suposa la imaginació d'un coreògraf i la conducció orquestral d'un director, ell o l'estrella de l'espectacle els criden per tal que també rebin i gaudeixin de l'aplaudiment. Evidentment, abans d'aquesta actitud, s'han aplegat a l'escenari tots els components que han guarnit l'execució i a tots s'adrezen els aplaudiments. En el seu gest no hi ha enveja.

Corregeixo el que he dit sobre l'esport. Quan es tracta d'un triomf que suposa pujar a un podi mentre les banderes del país s'hissen lentament i sona l'himne de la nació i plora emocionat, això sí que mereix elogi.

Per si ha semblat banal el meu comentari, recordo que Pau diu dues vegades: «Sigueu agràits» (Col 3,15).

Vida eclesial

Aquesta setmana us compartim el missatge de Francesc als participants del Mladifest, visitem Manresa en l'Any Ignasià, Mn. Ruaix ens parla de les seves edicions i Oriol Jara reflexiona sobre la coherència de Déu

Missatge de Francesc als participants del Mladifest

El Papa anima els joves a no tenir por de seguir Crist

«Seguir Crist no és una pèrdua, sinó un guany incalculable», va animar el papa Francesc en el seu missatge enviat als joves reunits a la 32ena edició del Festival Internacional de la Joventut de Medjugorje (Bòsnia i Hercegovina), que se celebra cada any de l'1 al 6 d'agost.

El Pontífex va definir aquesta setmana com a «intensa de pregària i trobada amb Jesucrist, especialment en la seva Paraula viva, en l'Eucaristia, en l'adoració i en el sagrament de la Reconciliació». A més —va afirmar—, «és un esdeveniment que té el poder de posar-nos en camí cap al Senyor».

El Papa va recordar la pauta del Mladifest d'enguany, que va ser la pregunta que el jove ric del qual ens parlen els Evangelis sinòptics va fer a Jesús: «Què haig de fer per posseir la vida eterna?»

Davant de la pregunta, Jesús, per ajudar-lo a accedir a la font del bé i de la veritable felicitat, li indica tres passos que ha de fer.

Francesc va convidar els joves, en primer lloc, a «observar els manaments» si volen entrar en la vida eterna. Jesús, explica el Papa, retorna el jove a la vida terrenal i li mostra el camí

per heretar la vida eterna, és a dir, l'amor concret al proïsme, però el jove respon que sempre ho ha fet i que s'ha adonat que no n'hi ha prou amb seguir els preceptes per ser feliç.» «Lavors Jesús —va continuar el Sant Pare— li va adreçar una mirada plena d'amor.»

«Jesús també comprèn quina és la feblesa del seu interlocutor: està massa lligat als nombrosos béns materials que posseeix», va dir el Papa. Per això, el Senyor li proposa fer un segon pas, «el de passar de la lògica del "mèrit" a la del do: si vols ser perfecte, ven el que tens, dona-ho als pobres i tindràs un tresor al cel».

El Pontífex va explicar que es tracta d'una crida «a una maduresa més gran, a passar dels preceptes observats per obtenir recompenses a l'amor lliure i total».

El tercer pas que el Papa va proposar als joves és «seguir Crist». El jove ric té el cor dividit entre dos

El Festival Internacional de la Joventut de Medjugorje es va celebrar de l'1 al 6 d'agost

amos: Déu i els diners. La por a arriscar-se i a perdre les seves possessions el fa tornar a casa trist. No havia dubtat a plantejar la pregunta decisiva, però no va trobar el valor d'acceptar la resposta, que és la proposta de «deslligar-se» de si mateix i de les seves riqueses per «l·ligar-se» a Crist, per caminar amb ell i descobrir la felicitat vertadera.

«Avui, Jesús també us diu a cadascun de vosaltres, de la mateixa manera que al jove ric: «Vine! Segueix-me», va assegurar el Papa. D'aquí la seva invitació a «tenir el valor de viure la vostra joventut tot confiant en el Senyor i posant-vos en camí amb ell, deixar-vos conquerir per la seva mirada d'amor que ens allibera de la seducció dels ídols, de les falses riqueses que prometen la vida, però duen a la mort i a no tenir por d'acollir la Paraula de Crist i acceptar la seva crida».

ESGLÉSIA EN SORTIDA

Joia

I estava fent un vermut amb persones que no coneixia gaire. I va sortir el tema de la religió. I quan portaven una bona estona, vaig intervenir. I a partir de les meves paraules em van preguntar: «Però, tu ets creient?» I sense complexos vaig dir, com sempre, que sí. I es van quedar sorpresos, i se'ls va despertar una curiositat famèlica. Sempre passa. I llavors pregunten i pregunten i pregunten... I porto mitja vida així: que quan confesso que soc cristià es desperta la curiositat. Sempre he sentit una atracció profunda per ser missioner —concretament a l'Àfrica—, des de molt petit. Encara la tinc. Però de vegades penso que potser Déu em vol aquí; perquè la meua presència aquí també pot ser missionera. No perquè sigui un exemple de perfecció a seguir —us asseguro que no—, sinó perquè em sento testimoni de l'experiència d'un Déu que ens estima. I quan diuen: «No sembles cristià, perquè ets alegre i normal», penso: en quin moment s'ha perdut el nostre missatge? Soc com tothom! Però si ens creiem de veritat el missatge en la vida de Crist, si Déu entra a les nostres vides de debò només podem sentir una alegria profunda; una alegria de viure profunda. Perquè Déu és Amor i l'Amor és Vida. I resulta que coincideix bastant que com més lluny som de Déu —més en la nit fosca som— menys alegria de viure tenim. Si volem ser una veritable Església en Sortida —i pregonant el que deia sant Joan Bosco als seus joves— cal que estiguem —i siguem— sempre alegres. La joia més preuada del cristianisme és l'alegria.

JORDI SÀNCHEZ TORRENTS

CARME MUNTÉ MARGALEF

Fotos: Agustí Codinach

El P. Arturo Sosa presideix l'Eucaristia al santuari de la Cova, on beneeix els mosaics de Rupnik i obre la Porta del Jubileu

Manresa, moment central de l'Any Ignasià

Els mosaics ocupen les capelles laterals i mostren el pelegrinatge cristià a través dels Exercicis Espirituals.

Durant el cap de setmana llarg d'estada a Catalunya, el superior general de la Companyia de Jesús, el pare Arturo Sosa, va visitar com un pelegrí més alguns llocs clau de la conversió de sant Ignasi de Loiola, de la qual celebrem 500 anys. El P. Sosa va ser a Barcelona, on sant Ignasi va fer estada entre els anys 1524 i 1526. Era habitual veure'ls als voltants de Santa Maria del Mar demanant almoïna per repartir-la entre els pobres. En aquest mateix espai, a Santa Maria del Mar, divendres 30, vigília de Sant Ignasi, el cardenal Joan Josep Omella va presidir una solemne missa d'acció de gràcies.

El P. Arturo Sosa també va visitar Montserrat, on sant Ignasi va arribar el 21 de març del 1522, va deixar l'espasa als peus de la Moreneta i va substituir el vestit de cavaller per una tela de sac, símbol del pelegrí. I dissabte 31 de juliol, dia de Sant Ignasi, el superior general dels jesuïtes va recalar a Manresa, moment central de l'Any Ignasià, perquè va ser a la capital del Bages on sant Ignasi de Loiola va experimentar la transformació més profunda, la Il·luminació, que li va permetre veure totes les coses noves.

També va ser a Manresa on va trobar la inspiració per a l'experiència dels Exercicis Espirituals, que com va dir el pare Sosa en l'homília de la missa celebrada al santuari de la Cova de Sant Ignasi, «és segurament el millor que els jesuïtes i els hereus i amics d'aquesta espiritualitat podem oferir als altres. És un tresor permanentment per desenterrar, on es conjuminen admirablement i de manera sempre nova la lletra i l'esperit del text ignasià amb la peculiaritat i circumstàncies pròpies de la persona que els fa». «La pràctica, el coneixement i la renovació dels Exercicis Espirituals que va impulsar fa més de cinquanta anys el servent de Déu Pedro Arrupe continuen avui més vigents que mai», va afegir Sosa.

L'Eucaristia del dissabte 31 a Manresa ha estat un dels actes més signi-

El superior general dels jesuïtes beneint els mosaics de Marko Rupnik.

ficatius de l'Any Ignasià, que se celebra arreu del món des del 20 de maig del 2021, aniversari de la ferida que va patir Ignasi a Pamplona, fins al 31 de juliol del 2022. La celebració va comptar amb dos moments molt especials. D'una banda, la inauguració oficial dels mosaics de l'artista Marko Rupnik, que des de l'abril passat estan instal·lats al santuari de la Cova i que mostren el pelegrinatge cristià a través dels Exercicis Espirituals.

De l'altra, l'obertura de la Porta del Jubileu del santuari, que s'uneix d'aquesta manera a la celebració de l'Any Ignasià. Es tracta de la porta que donava accés a la Santa Cova des del 1625 i al llarg de tres segles, fins a principis del segle XX. Ara està situada a l'espai d'acollida que uneix el santuari i la Cova. Els pelegrins poden creuar-la, ja que és signe de reconciliació amb un mateix, amb Déu i amb els altres. Durant aquest any es convida qualsevol persona a realitzar obres solidàries, unir-se a les oracions del Papa i participar activament a la celebració de l'Any Ignasià.

«L'home del sac»

El 25 de març del 1522 un sant Ignasi abillat amb roba de pobre pelegrí arribava a Manresa, on en l'imaginari popular serà conegut com l'home del sac. Té la intenció de passar-hi només uns dies, però l'estada s'allarga més d'onze mesos. A Manresa s'assabenta que no pot anar a Terra Santa, perquè el Papa només donava permís per anar-hi a l'abril, i ja era final de mes. Per a la Companyia

de Jesús, l'etapa viscuda a la capital del Bages és fonamental en la transformació espiritual del sant. Déu el va conduint i «li ensenyava com un mestre d'escola ensenya un nen», escriurà el mateix Ignasi de Loiola en el seu relat autobiogràfic.

L'estada de Manresa culmina amb la Il·luminació del Cardener. Es tracta d'un moment clau. Sant Ignasi es dirigeix a l'església de Sant Pau, aleshores un priorat que depenia de Poblet, quan s'asseu a descansar en un lloc des del qual contempla, al fons, el riu Cardener. Aleshores, Déu l'il·lumina i totes les coses li semblen noves. No té cap visió, sinó que experimenta

una nova mirada sobre la realitat. És un fet tan decisiu que ja de vell, quan necessitava aclarir-se, tornava a l'experiència que havia tingut a Manresa.

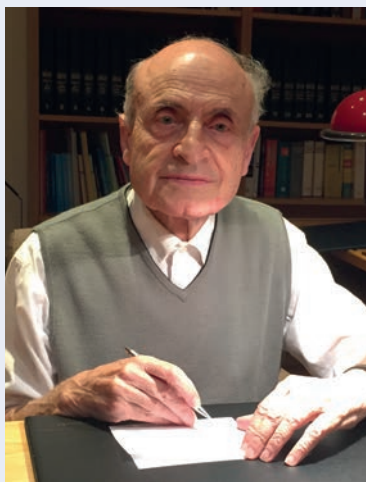
El que avui dia és la Cova de Sant Ignasi de Manresa, un centre internacional d'espiritualitat, en l'època d'Ignasi era una balma oberta a la contemplació de Montserrat. Hi viu dedicat a l'oració i a la penitència. Demana almoïna per donar de menjar als pobres de la ciutat i atén els malalts de l'hospital de Santa Llúcia, que encara existeix avui dia. El seu esforç de discerniment espiritual, per copsar què li demana Déu, dona com a fruit els Exercicis Espirituals, «el codi més savi i universal de la direcció espiritual d'ànimes», com diria el papa Pius XI. Les constitucions de la Companyia de Jesús, que el mateix sant Ignasi redacta, estan inspirades en els Exercicis Espirituals.

Després d'aquesta experiència crucial en terra catalana, la peregrinació continua per Itàlia, on visita Venècia i Roma. A Xipre s'embarca rumb a Terra Santa, on arriba el 4 de setembre del 1523. Quan torna de Jerusalem, estudia a Barcelona, Alcalá de Henares, Salamanca i París, on forma un grup de deu companys que es proposen anar a Terra Santa. I si això no fos possible, es posarien a les ordres del Papa. Un cop ordenat sacerdot, i davant la impossibilitat de tornar a Jerusalem, es posen al servei del papa Pau III. El 1540 funda la Companyia de Jesús i en surt escollit el primer superior. I així continua fins a la seva mort, el 1556, quan té 65 anys. El 1609, el papa Pau V el beatifica, i el 1622 el proclama sant.

ARTURO SOSA
«La pràctica, el coneixement i la renovació dels Exercicis Espirituals continuen avui més vigents que mai»

ESGLÉSIA I LLENGUA. LA MEVA EXPERIÈNCIA (II)

JOSEP RUAIX I VINYET
Eclesiàstic, gramàtic i escriptor

La redacció de *Catalunya Cristiana* m'ha demanat que continués la sèrie de les meves minime mòries sobre el tema del títol, sèrie que es va publicar en vuit articles o capítols durant els mesos de juliol-agost del 2020. Hi seguia, cronològicament, altres tantes etapes de la meua vida. En aquesta segona sèrie distribueixo el meu exercici memorístic per aspectes, concretament els següents: 1) Oratòria; 2) Estudis; 3) Poesia; 4) Traduccions; 5) Correccions; 6) Ensenyament; 7) Edicions; 8) Periodisme; 9) Història i música. Inevitablement, hi ha algunes repeticions respecte a la primera sèrie, però vistes amb un enfocament distint.

7. Edicions

L'Església ha exercit sempre l'edició de textos, sigui en el format que sigui. Seguint els avenços històrics, primer ho feia de forma manuscrita, després utilitzant la impremta i modernament la informàtica; d'altra banda, ho feia o bé directament o bé servint-se d'empreses editorials. En aquest sentit, i per referir-nos tan sols a la Catalunya moderna, han destacat com a editors el pare Claret, seguit de la congregació religiosa fundada per ell, el Foment de Pietat Catalana (després simplement Foment de Pietat i, després de la guerra civil, Fundació Balmesiana), l'Abadia de Montserrat, etc. Aquestes instàncies, en part, també han editat i editen obra profana, perquè, com hem anat veient, l'obra de suplència, en el camp de la cultura i altres, per part de l'estament eclesiàstic és constant al llarg del temps.

Doncs bé, el qui signa es va inscriure, de 1974 al 2003, en aquesta tradició editorial, com a autor-editor. Val a dir que la primera edició d'una obra meua, *El català en fitxes* /1, anà a càrrec d'Òmnium Cultural, amb el segell d'Editorial Spes (any 1968), quan un servidor em trobava a Roma. En tornant, vaig ser esperonat a continuar la tasca de produir material d'ensenyament del català, però m'adonava que jo mateix n'havia de tenir el control, per dos motius: primer, per poder decidir personalment les característiques de les edicions (i si calia, com vaig fer en un cas, destruint

una edició defectuosa i substituint-la per una altra d'esmenada); segon, per abaratir el producte evitant intermediaris a fi de difondre popularment un material didàctic que s'havia revelat ben útil. Així, Òmnium Cultural —per mitjà de l'enyorada Carme Garsaball, que s'encarregava d'aquestes qüestions— em va pagar els diguem-ne drets d'autor del que s'havia venut fins aleshores fent-me a mans els llibres (lligats amb una espiral) que en aquell moment existien i que aleshores ja vaig començar a gestionar personalment, servint-me sobretot de la distribuïdora l'Arc de Berà, acabada de fundar. Amb els beneficis obtinguts, més un ajut econòmic del meu pare, vaig poder continuar la sèrie començada (primerament amb unes carpetes d'exercicis i una clau o solucionari),

Ceràmica que reproduceix la portada de la primera obra ruaixiana (1968).

Em conformo amb haver pogut difondre fins ara un total de 2.222.000 exemplars, que van fer, sobretot a l'època en què el català s'anava implantant en el sistema educatiu i a la societat en general, un bon servei

la qual, a partir de llavors, ja s'autofinançà.

Entremig, a petició del editorial Barcanova, vaig confiar a aquesta empresa l'edició dels meus *Punts conflictius de català* (any 1989), però la veritat és que l'experiència no em va satisfer: per raons justificades des del seu punt de vista, el fet és que no van editar el llibre tal com a mi m'hauria agradat (un format i una lletra massa petits, un paper de poca qualitat, una durada de la distribució que s'acabà prematurament, etc.). Per això no vaig repetir l'experiència.

Sí que em vaig veure obligat, arribat a l'edat de la meua jubilació administrativa (any 2005), però no eclesiàstica ni productiva, a traspassar la distribució del material a leshores disponible i la publicació de nous títols a l'editorial Claret,

amb la qual puc dir que he tingut i tinc molt bona relació.

Editats d'una forma o altra, el conjunt total dels meus títols de tipus lingüístic arriba a la xifra de seixanta-tres (tres d'ells, publicats en col·laboració amb el professor valencià J. Ll. Sanchis i Furriols), als quals es poden afegir cinc títols d'un altre autor que demanà la meua intervenció com a revisor i editor (M.L. Hevly, amb la seva *Gramàtica anglesa* en cinc volums) i un d'elaborat a partir d'obres meves i també editat sota el meu segell (S. Rodríguez-Vida, amb *El català de la A a la Z*).

D'aquests manuals el que ha estat més reeditat és el *Català fàcil* (setze edicions), seguit d'altres amb quinze, tretze, dotze, deu, vuit, sis, cinc, quatre, tres, dues (també hi compto les reimpressions). I en queden, és clar, amb una sola edició. Val a dir que em consta que s'han fet moltes fotocòpies il·legals del meu material didàctic, pràctica que lògicament ha perjudicat les edicions. De fet, encara les han perjudicades més els canvis gramaticals, ortogràfics i lexicals decretats per l'autoritat acadèmica des de 1996. Les editorials diguem-ne normals, és clar, s'han hagut d'espavilar i, d'una manera o altra, se'n van sortint. Per contra, en casos com el meu, amb una producció tan àmplia i amb les limitacions de l'edat, els canvis normatius esmentats han resultat letals.

De tota manera, em faig càrrec que avui dia tot evoluciona molt ràpidament i els canvis lingüístics no tenen aturador. Per tant, em conformo amb haver pogut difondre fins ara (i no crec que la dada es modifiqui gaire en el futur), en xifres rodones, un total de 2.222.000 exemplars, que, certament —com ha estat reconegut unànimement—, van fer, sobretot a l'època en què el català s'anava implantant en el sistema educatiu i a la societat en general, un bon servei (i perdoneu-me la immodèstia), de manera que puc estar legítimament satisfet i que, com a cristià, em fa recitar aquell verset salmístic: *Non nobis, Domine, non nobis, sed nomini tuo da gloriam* («No ens doneu a nosaltres la glòria, no ens la doneu a nosaltres, Senyor; doneu la glòria al vostre nom», Sl 115,1).

PER QUÈ SOC CRISTIÀ?

A tots aquells que són cristians catòlics des del naixement, i en tradicions familiars religioses, els crida l'atenció i els impacta la mirada d'algú que és cristià per convicció a partir de les lectures i l'experiència. Per això he volgut compartir aquest recorregut iniciàtic al llarg de nou setmanes.

ORIO JARA
Director, guionista i productor catòlic

Aitana Montaner

Perquè Déu és coherent

Em dedico a escriure i a vegades m'ha tocat fer un llibre amb altres autors. La tasca més important quan fas una obra coral és que el conjunt sigui coherent. Quan hi ha més d'un autor se solen notar diferències entre els capítols. Per això una de les coses més fascinants de la Bíblia (i que millor demostra que és una veritat revelada) és la coherència dels llibres, malgrat haver estat escrits durant més de mil cinc-cents anys i per uns quaranta autors diferents. Per començar, pensem que la Bíblia es va començar a redactar en una època plena de mites i llegendes i, malgrat això, és impecable a nivell històric. Com deien Maxwell Coder i George F. Howe: «Les Escriptures mencionen grans nacions, reis, ciutats, pobles, relacionant-los amb dates i episodis específics durant milers d'anys, sense cometre mai cap error» (*The Fall of Unbelief*, de Roger E. Dickson). A més, hem de tenir en compte que la Bíblia tracta temes controvertits com la naturalesa de Déu, el final del món o les normes ètiques; i malgrat la complexitat d'aquests assumptes, el missatge bíblic és coherent i orgànic. Per posar un parell d'exemples, Èxode 20,11 fa referència explícita a Gènesi 1 i 2. El llibre del profeta Daniel (Dn 9,2) recorda les paraules

de Jeremies (Jr 25,11 i 29,10) per emmarcar la seva profecia. Quan Déu rescata Israel d'Egipte (Ex 14) ho fa per complir les promeses fetes als pares del poble jueu, Abraham, Isaac i Jacob (Gn 22,16-18, 13,14-17, 26,2-3, 28,3-4, 28,13-14). Així fins a arribar a l'acompliment definitiu de la revelació al Nou Testament. Sant Pau recull les paraules de Déu a Abraham al Gènesi i en descobreix el sentit com a promesa als cristians (Rm 9,6-8). El mateix Jesús resol el misteri d'aquelles paraules de Déu a Abraham: «Mira el cel i compta les estrelles, si és que les pots comptar. Doncs així serà la teva descendència» (Gn 15,5), explicant-nos que el Pare comptava entre els descendents els fills espirituals, no només jueus (Mt 8,11). Val la pena, per reblar el clau de la coherència, repassar certes idees bíbliques que es troben de manera immutable en els diversos escrits. Per exemple, l'opció preferencial pels pobres (Pr 31,9, Sl 82,3, Za 7,9-10, Is 61,1, Mt 19,21, Lc 4,18), la resurrecció dels morts (Jb 14,14-15, Os 13-14, Is 25,19, 2Ma 12,43-44, Dn 12,2, Jn 11,25-26, 1Co 15,21, Ap 20,9-12) o la importància del pecat (Sl 119,133, Sl 51,1-2, Pr 10,9, Lc 6,45, Ef 5,11-12). Ser cristià és ser conscient de tot el que implica la perfecta coherència bíblica.

SIGNES D'AVUI

La llengua, camp de batalla

LLUÍS SERRA LLANSANA
lserrall@gmail.com

La llengua ha esdevingut un camp de batalla. Tres exemples. Un, l'equivalència que s'ha establert entre gènere gramatical i gènere humà ha propiciat que diversos feminismes puguin perquè no es consideren inclosos en termes masculins globals. Aquest fet ha originat un llenguatge redundant i pesat com els professors i les professores, els alumnes i les alumnes... Dos, les modalitats no binàries del col·lectiu LGBTI busquen reflectir-se més recentment en la comunicació amb la creació d'un tercer gènere, un gènere intersexual, que pot fer servir paraules com *totis lis professori*. Aquest intent entra en un sistema complex de concordances que no se sap fins on s'arribarà. La professora Maria Carme Junyent és molt crítica contra la imposició d'aquest

llenguatge inclusiu. Tres, el líder de l'oposició del Congrés espanyol en un míting a Mallorca ha atacat directament la unitat del català, tot creant quatre noves llengües: mallorquí, menorquí, formentenc i eivissenc. Erròniament, les reaccions han desqualificat la seva intervenció tot esgrimint arguments lingüístics. En aquest camp, no hi ha cap dubte per part dels organismes competents sobre la unitat del català, tal com la reconeixen la RAE, el Diccionari Normatiu Valencià, el DIEC, etc. El contingut de la seva intervenció ha estat netament polític. Si aquest criteri s'apliqués al castellà,

Després d'aquests èxits, les illes Balears són el proper objectiu

en lloc de centenars de milions de parlants, amb prou feines arribarien a vint. Quan van aconseguir posar el valencià a l'Estatut d'Autonomia com a llengua pròpia de la Comunitat Valenciana, estaven creant una nova llengua o una denominació diferent d'una llengua preexistent? Segui com sigui, va ser una decisió política, que busca reduir el català a la seva mínima expressió, i infringir l'article 3 de la Constitució Espanyola.

El problema és que molts organismes estatals, com Renfe i l'Agència Tributària, han recollit que el valencià i el català són dues llengües diferents, quan era possible indicar català/valencià i salvaguardar-ne així la unitat. Després d'aquests èxits, les illes Balears són el proper objectiu.

VICTÒRIA MOLINS, s.t.j.
viquimolins70@gmail.com

Cada any, quan es parla de vacances, quan els hotelers fan el recompte dels nous estiuejants, quan les platges s'omplen i a les carreteres hi ha un moviment inusual, contemplo el meu barri i les persones que m'envolten: són ben poques o gairebé cap les que no es mouen, no tan sols de la ciutat, sinó del seu entorn.

I encara sort en tenen les que, sense sortir del barri, almenys tenen un sostre on viure en família.

Ahir mateix, un home que ve sovint a la «Taula de fraternitat» de Santa Anna, on mengen diàriament unes 150 persones al claustre habilitat com a menjador, m'explicava la seva situació i la de la seva família. Vivien des de feia una pila d'anys en un barri de Barcelona. Tenien una feina tant ell com la seva dona, tot i

FINESTRA A LA VIDA

Somiar amb un habitatge

que ella no cotitzava. En aquest moment, l'home està jubilat amb una pensió mínima i és l'únic sou que entrava a la casa de cinc persones.

Un bon dia es presenta un senyor, que acabava d'adquirir l'edifici on residien i pagaven sempre el lloguer. Amb el pretext de fer reformes, els va apujar gairebé el doble el lloguer, la qual cosa suposava per a la família una despesa impossible d'assolir.

Per no quedar-se al carrer, la família s'ha hagut de dispersar. Dos membres han llogat una habitació, lluny del seu barri. El marit ha demanat acollida de moment a un gendre, que només podia fer lloc a una persona i amb dificultat. La mare i l'àvia han estat acollides per una filla en pocs metres quadrats i amb prou feines...

«El que més ens costa és haver de viure dispersats amb totes les

dificultats que comporta la nostra manera de viure i el patiment d'estar molestat, sense saber quan acabarà aquesta situació. Fa anys que demanem un habitatge social, però n'hi ha tan pocs que no sabem quan ens tocarà...»

I una vegada més penso en els pressupostos de l'Ajuntament i em pregunto si no seria molt més necessari construir pisos socials, aprofitar els que estan buits i solucionar d'una vegada aquest problema tan fort de l'habitatge abans de fer tantes obres maquíssimes, però no urgents, a Barcelona.

Tanta gent al carrer o en condicions de precarietat com la d'aquesta família dispersa...

Cal construir pisos socials i aprofitar els que estan buits

Esglésies del Baix Penedès (II)

Amb una llarga façana oberta al mar i un extens rerepaís intensament vinícola, el Penedès és una comarca de contrastos. Situada històricament a l'indar de la Catalunya Nova, va ser terra de frontera fortificada entre els comtats cristians del nord i les terres islàmiques del sud. Nosaltres anem de ruta pel Baix Penedès, la part més meridional d'aquesta gran comarca, i en visitem esglésies parroquials emblemàtiques i també les capelles d'alguns castells.

La façana destaca pel seu equilibri.

SANT JULIÀ DE L'ARBOÇ

Del poble de l'Arboç el primer que sobresurt no és pas el campanar de l'església, sinó la Giralda, la mansió modernista que es va construir com una còpia fidedigna de la famosa torre de la catedral de Sevilla. Sense ser tan espectaculars com aquesta, de cases d'indians, l'Arboç en va ple. No ens deixa de sobtar. Un esperaria que en un poble sense accés directe al mar, en un entorn plenament agrícola, les cases fossin d'una austeritat pagesa, i en lloc d'això ens apareixen mosaics, vitralls, ceràmiques de tots els colors i filigranes de ferro

forjat. Tot plegat, com a resultat de les fortunes fetes a Amèrica. Perquè no en quedi cap dubte, fins i tot hi ha una rèplica de l'estàtua de Cristòfol Colom de Barcelona.

La plaça que hi ha darrere l'església ens ofereix una bona vista sobre tot el Penedès, i a l'horitzó es retalla la inconfusible silueta de Montserrat. En aquesta mateixa plaça hi ha un monument a l'abat Aureli Maria Escarré, amb un relleu d'ell i un roc extret de la santa muntanya. Ens l'imaginem encara nen, jugant al carrer i guaitant cada dia des del seu poble natal aquesta visió de Montserrat.

Avui a l'Arboç és dia de mercat,

i malgrat el batibull de la gernació que va de parada en parada, el nostre fotògraf pot treure una bona imatge de la façana de l'església en un dels pocs moments que no hi passa ningú per davant. Hi ha sobrietats que són miserables i lletges, però no és el cas d'aquesta façana, en què la simplicitat aconseguix fer aflorar la bellesa que s'amaga al fons de l'estructura arquitectònica. Creiem que també hi ajuda que els carreus siguin d'un color tan clar, il·luminats ara de ple pel sol del matí. És una construcció d'època barroca, del segle XVII, que encara beu molt de la mesura renaixentista, i que transmet serenor i calidesa a

Sant Julià és una construcció d'època barroca que transmet serenor i calidesa

qui la contempla. A la banda dreta d'aquesta meravella de puresa s'hi amaga una antiga capella gòtica dels Dolors, l'únic que queda de l'antiga església medieval.

Reminiscències gòtiques

La gran nau de l'església, ampla i diàfana, ens acull de manera generosa. Constatem que aquí dins continua la puresa que ja hem vist a la part de fora. Els pilars de les capelles laterals són d'estil clàssic, seguint el corrent del XVII, però si alcem els ulls més amunt ens sembla viatjar enrere en el temps. Per damunt nostre tenim una volta de creueria típicament gòtica. Els nervis de pedra pugen amb força

i, com si fossin les branques d'un arbre gegantí, allà on es creuen donen com a fruit grans claus de volta. Aquestes peces d'intersecció estan ricament esculpides i pintades amb relleus: en una hi veiem sant Pau, a l'altra sant Pere, a l'altra una màrtir amb dues palmes... La volta en si està feta no pas de pedra, sinó de rajoles de terra cuita, la qual cosa crea un encertat contrast amb la blancor un pèl grisosa dels carreus de la resta de l'interior.

Aquesta pervivència medieval en una època molt posterior no és pas excepcional a les nostres terres. En tenim un altre exemple emblemàtic als trams de volta de la catedral de Tortosa que toquen a la façana. Es van aixecar en temps del Renaixement i del barroc, però seguint fidelment l'estil gòtic, tal com havien fet des de segles enrere. Cada nació troba la seva esplendor en un temps i un art determinats; en el cas de Catalunya i de tota la Corona d'Aragó aquest moment va tenir lloc entre els segles XIII i XV, amb l'esplendor del gòtic, que es va convertir quasi en un cànon. Mentre la majoria d'Europa, amb Itàlia al capdavant, redescobria les formes clàssiques, les nostres terres s'aferraven de manera conservadora al gòtic, com un intent desesperat de retenir aquella glòria del passat medieval.

L'església de Sant Julià de l'Arboç, com tantes altres, va patir els estralls del 1936, de manera que la majoria d'imatges i retaules són posteriors a la guerra. Per fer-nos una idea de com era abans, en una de les capelles hi ha una maqueta del gran retaule barroc que la presidia, tot ell daurat i amb nombroses columnes salomòniques. Passant per les capelles ens fixem en un sant Cristòfor força original, fet a base de rajoles de ceràmica pintada, o en una talla més tradicional del Sagrat Cor. Una de les capelles està dedicada a la Mare de Déu de Montserrat: la Moreneta està posada sobre un pilar del conegut conglomerat de la muntanya; rere seu una pintura de traços expressionistes representa uns àngels músics i l'escolania, que canten i lloen les virtuts de la Mare de Déu.

La capella dedicada a sant Josep amb l'Infant també és interessant. La imatge ens mostra la paternitat dolça i amatent, que té cura de Jesús. Adossat al mur hi ha tot un fris

L'interior, amb una volta de regust gòtic.

que amb diverses escenes explica la vida de l'espòs de Maria: les espousalles, el naixement de Jesús, l'adoració dels pastors... Crida l'atenció que està fet a base de marqueteria, obra dels fusters de la població en honor del seu patró.

Pintures medievals

Accedim a l'espai gòtic que hem vist des de l'exterior, la capella dels Dolors. De cop i volta ens sembla trobar-nos amb el germà petit del Saló del Tinell del Palau Reial de Barcelona. Les parets conserven tot un seguit d'impressionants pintures al fresc de començament del segle XIV. El silenci que governa aquesta capella ens ajuda a contemplar millor aquesta obra gòtica tan poc coneguda. Mentre les observem no podem deixar de pensar com devia ser tota l'església original, amb les pintures intactes i abans que es construís la nau principal.

Encara que algunes parts del fresc s'han perdut, en general les escenes es reconeixen força bé: moments de la vida de sant Joan Baptista i sant Joan Evangelista, l'adoració dels Reis Mags, la Crucifixió... Però la més gran de totes representa un formós Arbre de la Vida que sembla enfonsar les arrels en el terra mateix de la capella. De les seves branques en surten multitud de personatges, tant de l'Antic com del Nou Testament, en una mena de fantasia teològica sense fi. L'Arbre de la Vida ho aplega tot,

Les pintures medievals de la capella dels Dolors.

L'Arbre de la Vida ho aplega tot, des del Paradís fins a la Crucifixió

d'aquí la centralitat i les dimensions que té: ell ja era al Paradís, i va ser testimoni privilegiat del pecat d'Adam i Eva; i la seva mateixa fusta va sostenir Crist a la Crucifixió, i es va amagar de la seva sang, amb la qual aquella caiguda del Paradís va ser reparada. Entremig, la història d'amor plena de marrades entre Déu, Israel i la humanitat sencera, perquè la salvació disposada des del començament fos possible.

L'Arbre de la Vida reconforta. Malgrat tots els inferns, malgrat totes les pors, el motor del món no és la mort, ni el mal, ni el pecat, ni el temor: allò que mou el món, encara que la realitat sembli desmentir-ho, és l'amor de Déu. L'Arbre de la Vida explica com aquest amor no deixa d'actuar en la nostra vida, i que per aquest mateix motiu no hi ha lloc per a la desesperació; que el missatge cristià no és cap condemna per a l'eternitat, sinó l'esperança que la nostra vida coneixerà en Ell una plenitud per sempre més.

La visió d'aquestes pintures se'ns ha impregnat en la memòria, de manera que quan tornem a la nau principal encara ens sembla que les estem veient. Ens succeeix quan ens posem davant de l'altar, cobert amb un equilibrat baldaquí amb una imatge de la Mare de Déu i una altra de sant Julià; i encara les veiem quan fem la visita a la capella del Santíssim, immersa en un silenci tranquil i serè. Amb aquesta pau sortim de l'església de Sant Julià de l'Arboç per continuar la ruta pel Baix Penedès posant rumb a Calafell.

CERTIFICATS MÈDICS CARNET DE CONDUIR NÀUTICA I ARMES

CENTRE MÈDIC PLAÇA MOLINA

DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

• COTXE, MOTO I CICLOMOTOR • PSICOTÈCNICS
• LLICÈNCIA D'ARMES • LABORALS I ESCOLARS • NÀUTICA

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h

Les persones que es presentin amb un exemplar de Catalunya Cristiana tindran un descompte

de 20 euros

www.centromedicoplazamolina.es

INFORMEU-VOS-EN: Tel. 932 188 826 - Mòbil: 639 474 741

c/ Balmes, 281, entr. 2n - 08006 Barcelona

ALBERT FORTUNY LLAVERIA, prve.
 Coordinador de l'àmbit del creixement
 i la vivència de la fe del Consell Pastoral
 Diocesà de l'arquebisbat de Tarragona

La formació dels laics i laiques, un repte pastoral important

Seguint la crida del papa Francesc a la conversió pastoral a través d'un procés de sinodalitat, l'Església de Tarragona s'ha posat en aquesta dinàmica sinodal mitjançant el Consell Pastoral Diocesà (CPD).

La Comissió per al creixement i la vivència de la fe va proposar al Consell les següents cinc prioritats, de les quals en sortirà una per treballar el proper curs 2021-2022:

1. Formació dels laics: donar un nou impuls a l'INSAF, per tal que, sense perdre la seva funció d'institut, esdevingui també una escola de formació, més enllà dels estudis teològics, que integri formació en sociologia, psicologia, art... al servei dels cristians de les parròquies.
2. Sinodalitat: aprofitar les sinergies i la coordinació, unificar les propostes de formació o activitats dels diferents àmbits.
3. Experiència: aprofitar els àmbits/espais (escoles, esplais) que són un àmbit d'acompanyament pastoral. Plantejar-hi formació per fer-hi present l'espiritualitat i el creixement en la fe pròpia.
4. Testimoniatge: servir-nos del pa-

trimoni cultural de l'arxidiòcesi per a vincular-nos amb el passat i reconèixer la nostra història.

5. Acollida: trobar espais d'acollida i acompanyament, formant els laics per fer acollida.

El CPD ha volgut posar l'accent, en primer lloc, en la formació dels laics, seguint el mestratge del Concili Provincial Tarraconense: «Cal realitzar una tasca de conscienciació i de formació de tots els cristians i cristianes de cara a viure amb coherència la fe i la vida, a poder donar raó de l'esperança i a testimoniar l'amor de Déu» (CPT, 25). El creixement i la vivència de la fe de cadascú suposa un coneixement cada vegada més aprofundit del misteri del Déu encarnat que es fa present en la vida de cadascú. I per a aquest coneixement cal una formació que no s'esgoti en l'assumpció d'una doctrina intel·lectual, sinó que s'ha de complementar amb l'experiència espiritual, la contemplació artística i cultural, la maduració personal i la comprensió de la societat en la qual vivim. Només amb formació es podrà plantejar l'assumpció real de responsabilitats en tots els

organismes de l'Església.

La dotació dels elements necessaris per a aquest creixement personal de tots els cristians i cristianes és un repte pastoral important, tal com afirmava el papa Francesc a *Evangelii gaudium*: «Els laics són simplement la immensa majoria del poble de Déu. Al seu servei hi ha la minoria dels ministres ordenats. Ha crescut la consciència de la identitat i la missió del laic en l'Església. Es compta amb un nombrós laïcat, encara que no suficient, amb arrelat sentit de comunitat i una gran fidelitat en el compromís de la caritat, la catequesi, la celebració de la fe. [...] Si bé es percep una major participació de molts en els ministeris laicals, aquest compromís no es reflecteix en la penetració dels valors cristians en el món social, polític i econòmic. Es limita molts cops a les tasques intraeclesials sense un compromís real per l'aplicació de l'Evangelí en la transformació de la societat. La formació de laics i l'evangelització dels grups professionals i intel·lectuals constitueixen un desafiament pastoral important» (*Evangelii gaudium*, 102).

JOAN JOSEP
OMELLA OMELLA
Cardenal arquebisbe de Barcelona

La pasqua de Santa Maria

Aquest any la solemnitat de l'Assumpció de Santa Maria, coneguda popularment com la «Mare de Déu d'agost», s'escau en diumenge. És una raó addicional per dir que és la *festa major* de Maria, la mare del Senyor. I és ben significatiu que en aquest dia una gran part de municipis de la nostra terra celebrin la seva festa major anual, o almenys la «festa major d'estiu».

L'Assumpció de la Verge Maria a la glòria en cos i ànima, dogma de fe definit pel papa Pius XII el dia 1 de novembre de 1950, és una festa antiquíssima que se celebra conjuntament a l'Orient i a l'Occident. Maria és la mare que convidava tots els fills a lloar Déu, malgrat les ferides, les incomprensions i les ruptures generades al llarg de la història de l'Església. Per això el Concili Vaticà II, a la seva constitució dogmàtica sobre l'Església *Lumen gentium*, dirà: «És motiu de gran goig i consol per aquest sant Concili que també entre els germans separats no falten els qui tributen el degut honor a la Mare del Senyor i Salvador, especialment entre els orientals» (LG 69).

El teòleg Max Thurian, de la comunitat ecumènica de Taizé, en el seu llibre *Maria, Mare del Senyor, figura de l'Església* (1965), escrivia que «abans que ésser un motiu de divisió, la reflexió cristiana sobre el paper de la Verge Maria és per a nosaltres un motiu de joia i una font de pregària». Maria ens pot ajudar a afavorir l'encontre i la reconciliació entre tots

aquells que considerem Jesucrist com a Senyor i Salvador.

L'Assumpció de la Mare de Déu implica la seva glorificació i fa créixer l'esperança de la resurrecció en Crist. Aquella que va concebre el Verb de Déu per obra de l'Esperit Sant ha estat assumpta en cos i ànima, en la seva condició materna i virginal, a la glòria del Fill. Per això, és ben adequada la denominació d'aquesta festa com la Pasqua de Maria.

Benvolguts germanes i germans, alegrem-nos en el Senyor en aquesta festa de l'exaltació de Santa Maria, que és també per a nosaltres un constant motiu d'esperança, malgrat les dificultats d'aquest moment. Us convido a la joia i a la pregària, ja que com ens recorda el Concili Vaticà II tenim en Santa Maria, Mare de Déu i Mare nostra, la millor intercessora davant Jesucrist: «Tots els fidels supliquen la Mare de Déu i Mare dels homes perquè ella, que va ajudar amb les seves oracions l'Església naixent, també ara, exaltada al cel per sobre de tots els àngels i benaurats, intercedeixi davant del seu Fill fins que totes les famílies dels pobles arribin a aplegar-se feliçment en pau i concòrdia, en un sol Poble de Déu, per a glòria de la Santíssima i indivisible Trinitat» (LG 69).

Santa Maria, assumpta al cel, intercedeix per nosaltres que som en aquesta entranyable terra, però també vall de llàgrimes, i ajuda'ns ara i en l'hora de la nostra mort. Amén.

COMENTARI DE LA PARAULA

El canvi de nom, de «Mariam» a «Maria», és indicatiu del canvi profund que s'ha operat en la seva persona

GLORIA MONÉS

En l'escena anterior podem observar —per cert, tan sols en el Còdex Beza— el canvi radical que s'havia produït en la persona de «Mariam» (nom arameu, primera menció, Lc 1,27) quan l'àngel Gabriel la visità i se li adreçà amb el nom grec «Maria»: «Deixa de tenir por, Maria, que has trobat gràcia prop de Déu» (1,30). A partir d'aquí Lluç emprarà sempre el nom grec. El text alexandrí, en canvi, fluctuarà entre l'un i l'altre noms. Per a un jueu, el canvi de nom indicava que ha tingut lloc un canvi profund en una determinada persona. La reacció de Maria, arran de la visita de l'àngel, d'«alçar-se» de la seva prostració i d'«anar-se'n cap a la serralada apressadament a una ciutat de Judà», Lluç la recalca dient que tingué lloc precisament «per aquests mateixos dies». L'àngel ha anunciat a Maria, que estava prenyada de Jesús, que la seva cosina també estava prenyada de sis mesos, malgrat la seva vellesa i el fet de ser estèril. La visita de Maria a Elisabeth i la salutació que li adreça, provoca també en

aquesta un canvi profund: «Succeï que, tan bon punt va sentir la salutació de Maria Elisabeth, va saltar dins el ventre d'Elisabeth la seva criatura, i s'omplí d'Esperit Sant Elisabeth.» Tant de la criatura com d'Elisabeth es predica l'acció d'«omplir-se d'Esperit Sant» i es posa en estreta relació amb la visita de Maria prenyada de Jesús. La salutació d'Elisabeth adquireix valor universal: «¡Beneïda tu entre totes les dones i beneït el fruit del teu ventre!» Elisabeth li confessa que «quan ha arribat el ressò de la teva salutació a les meves orelles, ha saltat d'exultació la criatura en el meu ventre». L'Esperit Sant ha creat una sintonia perfecta entre les dues dones i els respectius infants que portaven en el seu si. El Càntic de Maria (i no Mariam), el «Magníficat», expressava la gran esperança del poble d'Israel, un canvi profund que avui tots els humans esperem que capgiri el rumb de la història.

JOSEP RIUS-CAMPS

Teòleg i biblista / riuscamps@yahoo.es

CONSULTORI BÍBLIC

PILAR CASALS

Biblista i egiptòloga

Per què són tan importants els papers de Qumram?

L'any 1947 la troballa d'un beduí que pasturava el ramat va obrir una nova finestra al coneixement històric de l'època de Jesús. La descoberta en una de les coves de Qumram de 7 rotlles i l'arribada d'aquests a mans d'especialistes, va seguir-se d'una excavació arqueològica sistemàtica de la zona (1949-1956). De les múltiples coves estudiades, deu més guardaven nous manuscrits. A més, es va localitzar l'assentament de Khirbet Qumram, lloc d'hàbitat de la comunitat de Qumram fins aleshores desconeguda, en el cor de la qual es va documentar la presència d'un *scriptorium*. Els anomenats Manuscrits de la Mar Morta contenen més de 900 escrits diferents, la datació dels quals es concentra entre els segles II aC-II dC, tot i que se n'han trobat dels segles VI aC al XIII dC. Entre aquests es trobaven textos bíblics i una gran producció de textos no bíblics que han permès un millor coneixement de l'època no només pel que fa a història, sinó de pràctiques i pensament religiosos. El descobriment va canviar la imatge monolítica del judaisme mostrant-ne la seva riquesa i diversitat. Fariseus, saduceus, essenis... hi apareixen referenciats. La presència de textos bíblics anteriors al text masorètic que va passar a ser el text oficial hebreu, en permet estudiar la bona transmissió. Entre els textos no bíblics hi ha un bon nombre d'escrits religiosos jueus, entre els quals destaquen els *Himnes*, altres escrits propis de la comunitat essènica de Qumram, com la *Regla de la Congregació*, i escrits d'índole variada que permeten documentar moments com la Revolta de Bar Kokhba. Les troballes han contribuït a il·luminar el coneixement del judaisme de tombant de mil·lenni i del cristianisme naixent.

PER A CONSULTES:

REDACCIO@CATALUNYACRISTIANA.CAT

Assumpció de la Mare de Déu

Lectura primera

Ap 11,19a;12,1-6a.10ab

Aparegué en el cel un gran prodigi

Lectura de l'Apocalipsi de sant Joan:

El santuari del temple de Déu que hi ha en el cel s'obrí, i dins el temple aparegué l'arca de l'aliança de Déu. Llavors aparegué en el cel un gran prodigi: una dona que tenia el sol per vestit, la lluna sota els peus i duia al cap una corona de dotze estrelles. Esperava un fill i cridava amb dolor, a punt de donar a llum. Al mateix temps aparegué en el cel un altre prodigi: hi havia un gran drac rogenc, que tenia set caps i deu banyes. Als set caps duia set diademes, i la seva cua arrossegà la tercera part de les estrelles i les llançà a la terra. El drac s'aturà davant la dona per devorar-li el fill així que nasqués. La dona posà al món un fill, un noi que ha de governar totes les nacions amb el ceptre de ferro; el seu fill va ser endut cap a Déu i cap al seu setial, i la dona va fugir al desert, on Déu li havia preparat un lloc. Llavors vaig sentir al cel una veu que cridava amb tota la força: «Ara és l'hora de la victòria del nostre Déu, l'hora del seu poder i del seu Regne, i el seu Messies ja governa.»

Salm responsorial

44

La princesa t'espera enjoiada,
L'esposa et ve a la dreta, vestida
amb or d'Ofir.

*R. Teniu la reina a la dreta,
vestida amb brocats d'or.*

Escolta, filla, estigues atenta,
oblida el teu poble i la casa
del teu pare;
el rei està corprès de la teva
bellesa.
És el teu senyor: fes-li
homenatge. *R.*

Conduïdes entre cants de festa,
S'acosten al palau del rei. *R.*

Al·leluia

*Maria ha estat enduta al cel.
Els àngels se n'alegren.*

Lectura segona

1C 15,20-27a

*Crist, el primer; després, els qui són
de Crist*

Lectura de la primera carta de
sant Pau als cristians de Corint:

Germans, Crist ha ressuscitat d'entre els morts, el primer d'entre tots els qui han mort. Ja que la mort vingué per un home, també per un home vindrà la resurrecció dels morts: tots són d'Adam, i per això tots moren, però tots viuran gràcies al Crist. Cadascun al moment que li correspon: Crist el primer, després, a l'hora que ell vindrà, els qui són de Crist; a la fi, quan ell destituirà tota mena de sobirania, d'autoritat o de poder, com a coronament de tot, posarà el Regne en mans de Déu, el Pare. Perquè ell ha de regnar fins que Déu haurà sotmès tots els enemics sota els seus peus. El darrer enemic destituït serà la Mort. Perquè l'Escriptura diu que tot ho ha posat sota els seus peus.

Evangelí

Lc 1,39-56

*El Totpoderós obra en mi
meravelles. Exalça els humils*

Lectura de l'evangelí segons sant Lluc:

Per aquells dies, Maria se n'anà decididament a la Muntanya, a la província de Judà. Entrà a casa de Zacaries i saludà Elisabet. Tan bon punt Elisabet va sentir la salutació

de Maria, el nen saltà dins les seves entranyes, i Elisabet, plena de l'Esperit Sant, cridà amb totes les seves forces: «Ets beneïda entre totes les dones i és beneït el fruit de les teves entranyes. Qui soc jo perquè la mare del meu Senyor vingui a visitar-me? Mira: tan bon punt he sentit la teva salutació, el nen ha saltat d'entusiasme dins les meves entranyes. Feliç tu que has cregut! Allò que el Senyor t'ha fet saber, es complirà.»

Maria digué: «La meva ànima magnifica el Senyor, el meu esperit celebra Déu que em salva, perquè ha mirat la petitesa de la seva ser-

venta. Des d'ara totes les generacions em diran benaurada, perquè el Totpoderós obra en mi meravelles. El seu nom és sant, i l'amor que té als qui creuen en ell s'estén de generació en generació. Les obres del seu braç són potents: dispersa els homes de cor altiu, derroca els poderosos del sol i exalça els humils. Omple de béns els pobres, i els rics se'n tornen sense res. Ha protegit Israel, el seu servent, com ho havia promès als nostres pares; s'ha recordat del seu amor a Abraham i a la seva descendència per sempre.»

Maria es quedà tres mesos amb ella, i després se'n tornà a casa seva.

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC B; FERIA I)

TEMPS DE DURANT L'ANY

(SALTERI: SETMANA 4)

Agost

15. DIUMENGE

Assumpció de la Mare de Déu (S), *Blanc*. Lectures: Apocalipsi 11,19a;12,1.3-6a.10ab / Salm 44 / 1 Corintis 15,20-26 / Lluç 1,39-56
SANTORAL: Tarsici, mr.

16. DILLUNS

Fèria, *Verd*. Lectures: Judit 2,11-19 / Salm 105 / Mateu 19,16-22. O bé: *Sant Esteve d'Hongria (ML)*, *Blanc*. Tarragona: *beat Joan de Santa Marta (ML)*, *Vermell*.
SANTORAL: Roc, pel.; Serena, emp.

17. DIMARTS

Fèria, *Verd*. Lectures: Judit 6,11-24a / Salm 84 / Mateu 19,23-30. Girona: *beat Enric Canadell (MO)*, *Vermell*.
SANTORAL: beat Bartomeu Laurel, rel. i mr.; Beatriu de Silva, rel. i fund.; Eusebi, p. i mr.; Jacint de Polònia, prev.

18. DIMECRES

Fèria, *Verd*. Lectures: Judit 9,6-15 / Salm 20 / Mateu 20,1-16
SANTORAL: Agapit, mr.; Helena,

emp.; beat Manès de Guzmán, prev.; beat Nicolau Factor, prev.; Patrici, b.

19. DIJOUS

Fèria, *Verd*. Lectures: Judit 11,29-39a / Salm 39 / Mateu 22,1-14. O bé: *Sant Joan Eudes (ML)*, *Blanc*; *Sant Ezequiel Moreno (ML)*, *Blanc*. Tarragona: **Sant Magí (MO)**, *Vermell*.
SANTORAL: beat Gueric d'Igny, ab.; Lluís d'Anjou, b.

20. DIVENDRES

Sant Bernat (MO), *Blanc*. Lectures: Rut 1,1.3-6.14b-16.22 / Salm 145 / Mateu 22,34-40
SANTORAL: beat Arquimbau, prev. i mr.; Cristòfor i Leovigild, mr.; Samuel, prof.

21. DISSABTE

Sant Pius X (MO), *Blanc*. Lectures: Rut 2,1-3.8-11;4,13-17 / Salm 127 / Mateu 23,1-12
SANTORAL: Bonosi i Maximà, mr.; Ciriàcia, mr.; Privat, b. i mr.

El Sant 21 AGOST

Pius X

Amb una ullada a la història dels Papes n'hi ha prou per veure que el ministeri de Bisbe de Roma no sempre assegura la santedat. Tanmateix, a partir del segle XIX els Pontífexs han estat tots homes d'una fe íntegra, d'una fidelitat provada i disposats a donar-ho tot per Crist, l'Església i la pau al món. Un d'ells és Pius X (1835 – 1914).

Nascut en una família humil del nord d'Itàlia, va ser bisbe de Màntua i el 1893 va ser creat Patriarca de Venècia i cardenal. Escollit Papa el 1903, va dur a terme un seguit de reformes: va avançar l'edat de rebre la primera comunió, va promoure la lectura de les Escriptures, la comunió freqüent i va reformar alguns aspectes litúrgics. Pius X també va incentivar la renovació de la música promovent l'ús del cant gregorià. Pel que fa al camp moral, sobretot social, es va mostrar més aviat conservador i contrari al modernisme. El final del seu pontificat va coincidir amb el començament de la Primera Guerra Mundial, que va mirar d'aturar sense èxit. Pius XII el va beatificar el 1954

Celebrem amb goig Santa Maria: Spes nostra, salve

RAFAEL SERRA
Sacerdot de l'arquebisbat
de Tarragona

Quan l'agost fa el ple, totes les Esglésies d'Orient i d'Occident celebren la Dormició de la Mare de Déu, la seva Assumpció. Maria participa en visió del que en aquest món (com nosaltres) va viure en la fe. Ella, la primera cristiana, és també la primera glorificada. Duns Scott explicava que Maria va morir espiritualment el dia de la mort del Fill. La seva dormició, per tant, només va ser l'instant imperceptible (com un obrir i tancar els ulls) on ella s'abisma a l'Infinit de Déu Trinitat. Ara resplendeix gloriosa, com un estendard d'esperança, i precedeix el pelegrinatge del poble de Déu vers el Regne (cf. LG 8,68).

En el Nou Testament apareix per última vegada en el Llibre dels Fets, amb l'Església orant, esperant el Do de la Pentecosta (Ac 1,14). Des d'aleshores, la seva presència orant continua en l'Església. Maria prega amb nosaltres i per nosaltres. No oblidem mai que en totes les pregàries eucarístiques esmentem en primer lloc, Maria. La menció de la Mare de Déu a les anàfores va precedida de l'expressió llatina: *in primum*, que té el matís de traducció: «abans que tot i per damunt de tot».

A molts llocs de Catalunya Maria esdevé causa de festa major i d'aplec. Una festa que reflora en molts llocs en la memòria de la seva Nativitat. Maria ens ha acompanyat i ens acompanya en els barrancs foscos de la pandèmia, que ha deixat el món més pobre, més desigual i més trist. Maria és com la llum que el Senyor ha posat damunt de la taula i que il·lumina tots els de casa (Mt 5,13).

Maria, en la litúrgia de la Paraula del dia de l'Assumpció, ens fa el regal del cant de la lloança de Déu, que ha posat els ulls sobre els pobres i desvalguts. Si ens dona la lloança, ens dona l'esperança. Si ens dona la lloança, també ens dona alegria, perquè ningú no pot lloar el Senyor amb el cor trist. Maria, assumpta al Cel, ens anima a continuar el camí de l'Església, a cada lloc, sabent que l'única fortalesa és la del Sant Esperit. Els plans pastorals no funcionen només analitzant mires humanes i no es vàlid aplicar mètodes d'anàlisi de fortaleces, capacitats, debilitats i oportunitats. Això ho fan les empreses, no l'Església de Déu. Només la santedat renova la vida de l'Església. Aquesta no té per què saber el que fa el Senyor per ella a cada moment, *ha de deixar-se esdevenir*, com Maria.

També en el Magníficat canta: *de generació en generació*. Això vol dir que no es pot excloure cap generació, perquè la missió cristiana no comença mai de nou. La missió cristiana comença allà on els altres l'han deixat i han semblat amb amor i pregària. El Magníficat va brollar de l'abraçada d'una anciana, Elisabet, i d'una noia joveníssima, Maria, i totes dues portaven la fecunditat del Sant Esperit. Totes dues donaven testimoni de la caritat i ens ensenyaven que la caritat és la condició de la missió. Sense caritat no hi ha anunci de l'Evangeli.

Que les grans solemnitats de la Mare de Déu ens omplin de goig i d'esperança.

Postals des d'Andalusia

La Mare de Déu d'agost

Se l'anomena així, «la Mare de Déu d'agost», als pobles d'Andalusia, potser perquè en la festivitat de l'Assumpció de la Verge Maria s'hi celebren nombroses fires i festes. Ara, amb la pandèmia, els escenaris de les fires han canviat completament. Però, tot i així, els pobles no perden les seves tradicions i mantenen aquell retorn a «la pàtria petita» per saludar parents i coneguts, per retrobar-se amb els paisatges de la infància, per assaborir els temps passats, carregats de records. De noms de les imatges de la Mare de Déu n'hi ha per a tots els gustos: l'Assumpció, la Mare de Déu del *Tránsito*, la Mare de Déu d'Acá —expressió que els cordovesos fan servir per assenyalar la imatge que es troba al barri de San Basilio—, la Mare de Déu d'agost. Les mirades conflueixen en la silueta de Maria, model dels cristians, amb el seu triomf final, com esplèndidament va descriure fra Luis de León: *«Al cielo vais, Señor, / y allá os reciben con alegre canto. / Oh, quien pudiera ahora / asirse a vuestro manto / para subir con vos al monte santo.»*

El papa Joan Pau II, ja als altars, ens va deixar una bella pregària a Maria, amb tota una sèrie de floretes: «Ave Maria, dona humil, beneïda per l'Altíssim!

Mare de Déu de l'esperança, profecia de temps nous.

Ave Maria, humil serventa del Senyor, gloriosa Mare del Crist!

Mare de Déu fidel, sojorn sant del Verb.

Ave Maria, dona de dolor, mare dels vivents!

Mare de Déu que reposa davant de la creu.

Eva nova.

Ave Maria, dona de fe, primera entre els deixebles!

Mare de Déu, Mare de l'Església.

Ajudeu-nos a donar sempre raó de l'esperança que habita en nosaltres, tot confiant en la bondat de l'home i en l'amor del Pare.

Ensenyeu-nos a construir el món des de dins: en la profunditat del silenci i de la pregària, en la joia de l'amor fratern, en la fecunditat in substituïble de la creu.»

ANTONIO GIL

Sacerdot i periodista

Cartes

Mn. Ruaix i la poesia

Segueixo amb especial interès els articles —minimemòries, en diu l'autor— d'aquesta segona sèrie d'articles de Mn. Josep Ruaix Vinyet, que, com la primera tanda, llegeixo amb delit; són molt enriquidors.

En el capítol que fa referència a la Poesia, passa gairebé de puntes per la seva vessant pedagògica que, al meu entendre, és molt important. He experimentat personalment, i em consta que no en soc pas una excepció, els múltiples assessoraments que ha impartit com a eficaç mentor d'aquest difícil art que és la poesia.

Personalment, li estic molt agraït i puc assegurar que he intentat aprendre dels seus ensenyaments. I tot plegat, com m'ha dit alguna vegada, per fer un servei a la llengua catalana i, en conseqüència, al país. Gràcies, mossèn Josep.

LLEONARD DEL RIO CAMPMAJÓ
Igualada

Els drets de Déu

Es parla molt dels drets humans i fins i tot de suposats drets que contradiuen els fonamentals. Dels drets de Déu, qui en parla?, com considerar cosa menor reconèixer i respectar els drets de Déu, Creador de l'Univers, del qual depenem nosaltres i tot el que existeix?

Déu té dret a ser estimat i servit, lloat i adorat. És l'«estimar i servir» de sant Ignasi, cercar «la glòria més gran de Déu» en tot. Hem de respectar les seves lleis, la llei natural i els seus deu Manaments, tan savis: tres referits a Ell (estimar-lo sobre totes les coses, respectar el seu nom, retre-li culte) i set al bé del proïsme: estimar i respectar els pares (quart manament), respectar la vida i integritat física pròpia i la dels

altres («no mataràs»), respectar el nostre cos (sisè i novè manament: la castedat), no apropiarse del que és aliè («no robaràs»), no mentir ni dir fals testimoni (dir la veritat a qui l'ha de saber), no deixar-se emportar per l'enveja («no desitjaràs els béns aliens»). Aquests manaments són divins, estan inscrits en la nostra consciència; per això, tots sabem el que és bo i el que és dolent, tot i que hi hagi qui pretengui enganyar i enganyar-se.

Amb Déu ens trobarem tots. Violar els seus manaments pot costar la salvació eterna. En aquesta vida, molts s'evadeixen del jutge; però del Jutge Suprem ningú no se n'evadeix. Déu premia i castiga, perquè és Just; també, està sempre disposat a perdonar, perquè és Amor i Misericòrdia. Llegim a les Sagrades Escripures: «El Senyor és compassiu i benigne. Com un pare s'apiada dels seus fills, el Senyor s'apiada dels fidels; perquè sap de quin fang ens va formar i es recorda que som pols» (Salm 102).

JOSEFA ROMO GARLITO
Valladolid

Mascotes o infants?

La notable davallada de la natalitat al nostre país ha dut a un preocupant envelliment de la població. L'any 2020 es van registrar les xifres més baixes de naixements als darrers 80 anys, amb la qual cosa el relleu generacional és ja un problema. Això no obstant, el nombre de mascotes censades és el doble que el de naixements. És evident el canvi de mentalitat a la societat, ja que un fill suposa una responsabilitat i una dedicació que limita la llibertat personal, a la qual molts no estan disposats a renunciar.

LOURDES CAMPS CARMONA
Barcelona

Podeu enviar les cartes a:

redaccio@catalunyacristiana.cat

ELS CAMINS DEL SENYOR

Capella del Sagrat Cor de Jesús. Torre Villavecchia (Sant Hilari Sacalm, la Selva)

Ens arribàvem la Maria Jesús Lorente Ruiz i l'Antonio Mora Vergés fins a aquest singularíssim edifici aïllat, situat dalt d'un petit promontori, als afores del nucli urbà de Sant Hilari Sacalm.

L'estructura de l'edifici, tipus *cha-teau*, és en forma de lletra U, i conforma un gran casal format per diversos cosos, construït segons els plànols d'Enric Ferran Josep Lluís Sagnier i Villavecchia, marquès de Sagnier (Barcelona, 21 de març de 1858 – 1 de setembre de 1931).

La capella, dedicada al Sagrat Cor de Jesús, que té la porta d'entrada en arc de mig punt, al capdamunt del qual hi ha un ull de bou amb vitralls, i que està coronada per un campanar d'espaldanya, fou decorada per l'escultor Frederic Marès i Deulovol (Portbou, 1893 – Barcelona, 1991) i està presidida per un Sagrat Cor de bronze, model reduït del que corona el temple del Tibidabo.

Al centre d'aquestes construccions, hi ha un altre cos, cobert per una teulada a quatre vessants. En general les obertures de l'edifici són en arc escarser, voltejades de falsos carreus i

dovelles de pedra (són llosanes). Les teulades són de pissarra. Els murs estan revestits amb lloses de pedra. Molt a prop del gran casal, hi ha una casa anomenada la Torre de Villavecchia i també una petita construcció, segurament un colomar.

L'indret està envoltat d'un frondós parc —avui quasi bosc—, on el 2 de setembre de 1898 tingué lloc una entrevista entre mossèn Jacint Verdaguer i Santaló (Folgueroles, Osona, 17 de maig del 1845 – Vallvidrera, Barcelonès, 10 de juny del 1902), i el bisbe Josep Morgades i Gili (Vilafranca del Penedès, 9 d'octubre de 1826 – Barcelona, 8 de gener de 1901).

Ramón de Dalmases y Villavecchia, propietari de la casa, va rehabilitar l'any 1930 el títol de Marquès de Mura, atorgat a Feliciano de Cordellas y Ramanyez per l'arxiduc Carles III d'Àustria. El V marquès és Alfonso Juan de Dalmases y de Olabarria.

Arreu són visibles els senyals del temps.

Més informació: <https://coneixercatalunya.blogspot.com/>

**ANTONIO MORA
VERGÉS**

Editor del blog
coneixercatalunya.blogspot.com

A la parròquia barcelonina de la Mare de Déu de la Medalla Miraculosa

Llums amb simbologia cristiana

La nau central de la parròquia de la Mare de Déu de la Medalla Miraculosa, a Barcelona, amaga, en sis llums quasi encastats al sostre, una rica simbologia cristiana que passa desapercebuda a la major part dels visitants del temple.

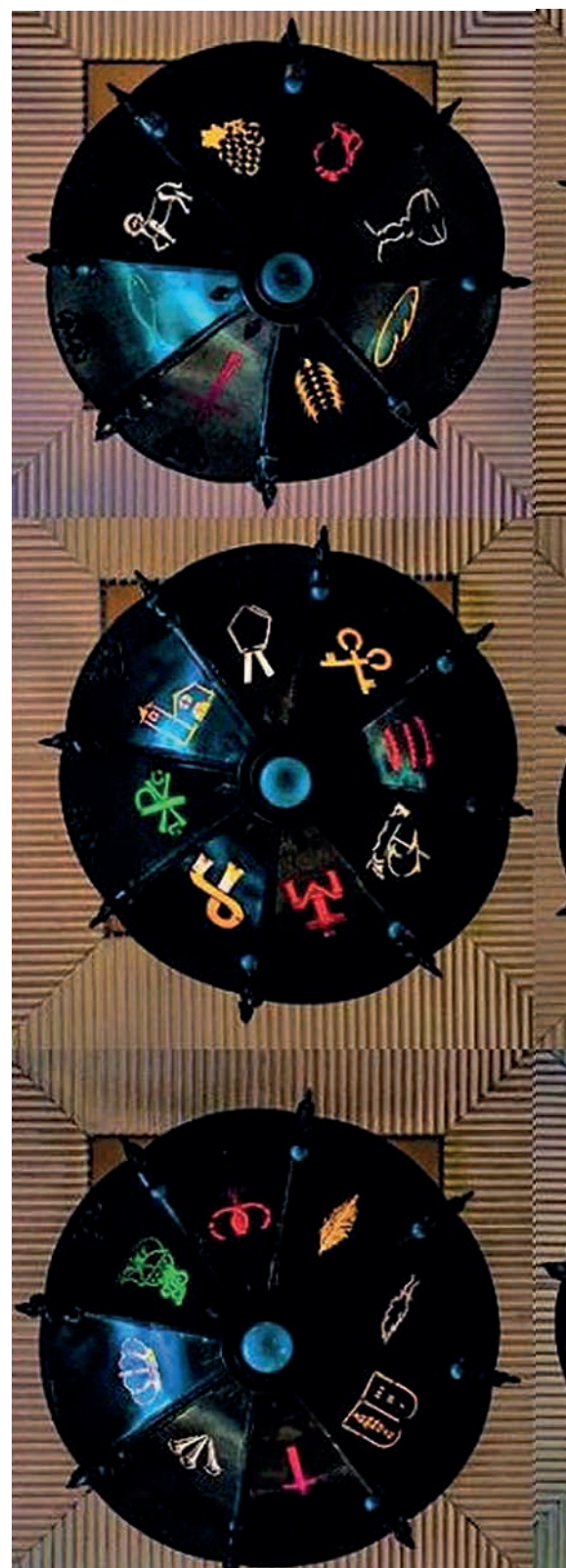
Aquest llums, que en homenatge a la Mare de Déu representen flors, més concretament campanetes, van ser ideats per Mn. Joan Borrás, rector de la parròquia des del 1970 fins al 1995, si bé el dissenyador i l'executor dels models ens són desconeguts. Són de llautó daurat i tenen vuit costats, i a cadascun dels costats, té un calat cobert per una vidriera on hi ha representats cadascun d'aquest símbols. A més, cada llum té una temàtica diferent.

Comptant els llums des del presbiteri de l'església fins als peus, el primera i més pròxim a l'altar té com a tema l'Eucaristia. Apareixen en el seus calats els següents símbols: un raïm, una gerra d'aigua, un calze, el Pa eucarístic, una espiga de blat, una creu, un peix i l'Anell del sacrifici.

El següent llum està dedicat a la Mare de Déu. S'hi troben diversos símbols referits a diferents advocacions marianes: un estel, l'escut de l'orde de la Mercè, una versió molt esquematitzada del Pilar de Saragossa, l'escut de l'orde del Carmel, l'escut del monestir de Montserrat, el revers de la Medalla Miraculosa, un rosari i pel que fa al darrer símbol, no s'ha pogut identificar.

El tercer llum està dedicat a l'Església com a institució i els símbols representats són: les claus de sant Pere, una tiara papal, la barca de Pere, el revers de la Medalla Miraculosa, una estola, el Crismó, una imatge esquemàtica de la façana d'una església i una mitra.

El quart llum està dedicat a la Santíssima Trinitat i a la Pasqua i hi apareixen representats: una creu, que té una base d'on sorgeixen unes

ones en forma de rajos, el colom de l'Esperit Sant, el Crismó que representa Crist, el Ciri Pasqual, el símbol de Déu Pare, el revers de la Medalla Miraculosa, una bandera amb una creu subjecta a un bàcul que té la forma d'una creu, símbol de la resurrecció i, finalment, una vestidura blanca amb una petxina a sobre.

El cinquè llum de l'església està dedicat al compromís cristià, si

bé la relació dels símbols amb el tema és molt més complicada de descriure en relació amb els altres llums. Hi podem trobar: una palma del martiri, una espasa flamejant, les taules de la llei, una creu, els claus de Crist, una corona reial, un encenser i dos cercles units dels quals sorgeix una creu.

El darrer llum està dedicat a la vida diària del cristià, essent també els símbols de difícil comprensió en relació amb el tema: un llibre obert on apareixen les lletres Alfa i Omega, una branca de llorer, l'escut de la ciutat de Barcelona, una lira, el sol i la lluna, un trèvol de tres fulles, la Creu de Sant Jordi i les insígnies martirials de santa Eulàlia, patrona de Barcelona.

Recordant l'art gòtic

Finalitzada aquesta descripció, encara ens resta una pregunta: per què decorar uns llums que són a gran altura amb aquesta gran riquesa de símbols? Probablement la resposta la trobem en l'art gòtic, perquè aquests llums, alineats al centre de la nau, recorden les claus d'una volta gòtica. Pel que fa als símbols, les claus normalment estaven decorades i, com es pot

observar en algunes esglésies gòtiques, com la catedral de Barcelona, aquestes decoracions podien ser molt complexes i incloure escenes en baix relleu. Però aquí, aquestes escenes van ser substituïdes per símbols esquemàtics.

Quant a la forma, si bé les claus de volta tenen normalment forma de medalla o de segell, sí que trobem exemples de decoracions en les quals els dissenyadors dels llums podrien haver-s'hi inspirat. Al segle XVI, quan a Espanya l'arquitectura va adoptar el llenguatge renaixentista però encara mantenia elements gòtics com les voltes de creueria, les claus d'algunes esglésies es van decorar amb grans florons de fusta calada completats amb un pinacle invertit. En conseqüència, els llums podrien ser una esquematització d'aquest disseny renaixentista. Un exemple d'aquestes claus les trobem a la catedral de Santa Maria de la Huerta de Tarragona (Saragossa), reddecorada al segle XVI, i que llueix a les seves voltes aquestes claus de fusta.

Així, els llums rememorarien l'art gòtic, ja que, com ja va indicar Augustus Pugin, l'arquitecte del parlament britànic i catòlic convers, l'art gòtic és l'art cristià per excel·lència.

CUIDEM LA TEVA SEGURETAT

Servei de neteja i desinfecció.

Sol·licita informació
lunet.es · comercial@lunet.es · 902 010 977

MN. MIQUEL RAMÓN
Director

Mn. Joan Galtés Pujol

Mn. Joan Galtés Pujol va néixer a Barcelona el 14 de gener del 1945. Va fer els estudis eclesiàstics al Seminari Conciliar de Barcelona i va cursar la llicenciatura en Història de l'Església a la Pontifícia Universitat Gregoriana de Roma. Era professor d'Història a l'Institut Superior de Ciències Religioses de Barcelona (ISCREB) i prior de la Casa de Misericòrdia de Barcelona. Des de l'any 2001 i fins al 2018 ha estat vicari episcopal de la zona pastoral primera de la ciutat de Barcelona. L'any 2018, en deixar el càrrec de vicari episcopal, va ser nomenat, pel cardenal Joan Josep Omella, provicari general de l'arquebisbat, a la vegada que era nomenat canonge de la catedral. També era rector, des de l'any 1992, de la parròquia barcelonina de Sant Gregori Taumaturg.

Feia ja un any que vivia a la Residència Sacerdotal de Sant Josep Oriol, on ha estat atès i acompanyat en la seva malaltia. Una malaltia que ha volgut viure amb discreció i elegància, tal com ell era. Lúcid fins al final, encara un germà canonge va poder parlar amb ell a la seva habitació el dia abans del seu traspàs.

Els preveres que vam cursar Propedèutic al Seminari amb ell sempre recordarem les seves classes d'Histò-

ria de l'Església a Catalunya. Fou un professor erudit i pedagògic. La seva vasta cultura no li impedia de ser clar i entenedor. Ens ajudà a mirar l'Església amb perspectiva històrica i profunda, més enllà del present immediat.

He pogut compartir amb ell aquests dos darrers anys al Capítol de la Catedral de Barcelona. Ha estat sempre una veu escoltada i el seu punt de vista molt tingut en compte. En la predicació, clar i sintètic; en el consell, il·luminador i encertat; sempre amb alegria i un fi sentit de l'humor.

El cardenal Joan Josep Omella va glossar, a l'homilia del funeral de Mn. Joan, alguns fragments de la carta que havia escrit pel seu 50è aniversari sacerdotal, que hauria arribat el proper 7 de novembre. Destacava el record agraït pel ministeri i per les persones que ha trobat en el seu camí sacerdotal. Un ministeri, d'altra banda, que considera ancorat en la fidelitat de Déu; un Déu que continua confiant en nosaltres malgrat la nostra feblesa. Home lletrat i culte, Mn. Joan era molt conscient que la saviesa del món no era suficient per omplir el cor de l'home. Per això a la seva carta diu que va meditar moltes vegades les paraules de Jesús: «Senyor, a qui aniríem? Només vos teniu paraules de vida eterna» (Jn 6,68).

Home lletrat i culte, Mn. Joan era molt conscient que la saviesa del món no era suficient per omplir el cor de l'home

Mn. Galtés en la
processó de
Corpus del 2009.

Agustí Codinach

23

LA FAMÍLIA I L'ESGLÉSIA s'enriqueixen mútuament

El papa Francesc no podia concloure aquest capítol tercer sense una paraula encoratjadora, fixant la mirada en les famílies que es mantenen fidels a l'Evangeli i, amb la seva vida, fan creïble la bellesa del matrimoni tal com l'Església l'ha descrit, amb fidelitat a l'Evangeli de Jesús. No ha dubtat a afirmar que aquesta realitat l'omple «d'un gaudi íntim i d'una consolació profunda».

«Amb gaudi íntim i consolació profunda, l'Església fixa la mirada en les famílies que romanen fidels als ensenyaments de l'Evangeli, les encoratja i els agraeix el seu testimoniatge. Amb la seva vida fan creïble la bellesa del matrimoni indissoluble i fidel per sempre.

En la família, que pot ser considerada una 'església domèstica' (cf. *Lumen Gentium*, 11), els seus membres realitzen una experiència eclesial de comunió entre persones que reflecteix, mitjançant la gràcia, el misteri de la Santa Trinitat.

En la família s'aprenen la paciència i l'alegria del treball, l'amor fratern, el perdó generós i reiterat, i sobretot el culte diví per mitjà de la pregària i l'ofrena de la pròpia vida» (AL 86).

Per això, Francesc ens ha invitat a «no deixar les coses com estan» (*Evangelii Gaudium*, 25) i a assumir amb il·lusió, coratge i generositat la missió de renovar la nostra Església, començant per la renovació de totes les famílies que ens considerem membres actius del conjunt de la comunitat eclesial.

No podem deixar-ho per demà ni tampoc creure que la responsabilitat d'impulsar i fer realitat la constant renovació de l'Església correspon als bisbes i als sacerdots.

«L'Església és una família de famílies, enriquida constantment per la vida de totes les 'esglésies domèstiques'. En virtut del sagrament del Matrimoni, cada família esdevé, a tots els efectes, un bé per a l'Església.

Des d'aquesta perspectiva, la reflexió sobre la relació existent entre la família i l'Església serà un regal preciós per al conjunt de l'Església del nostre temps. L'Església és un bé per a la família, i la família és un bé per a l'Església.

La custòdia del do del Senyor en el sagrament del Matrimoni és una responsabilitat no tan sols de cada una de les famílies, sinó també de tota la comunitat cristiana» (AL 87).

En el darrer apartat d'aquest capítol tercer de l'exhortació apostòlica ***Amoris Laetitia***, Francesc ens ha deixat un pensament que no podem oblidar i que ha de marcar la renovació contínua de totes les famílies cristianes.

En realitat, de les famílies catòliques en depèn el futur de l'Església, que és la llar de tots els seguidors de Crist Jesús que acollim amb il·lusió i esperança els missatges del Papa.

«La vivència de l'amor en les famílies és una contínua font de força per a la vida de l'Església.

En el matrimoni, la finalitat de la unió constitueix una contínua invitació a fer que aquest amor creixi i maduri. Mitjançant aquesta unió en l'amor els esposos experimenten la bellesa de la paternitat i la maternitat, comparteixen projectes i proves, expectatives i responsabilitats, i també aprenen a tenir cura l'un de l'altre i a perdonar-se mútuament.

En aquest ambient d'amor els esposos celebren els moments feliços i es donen suport l'un a l'altre en les dificultats de la seva vida en comú. La bellesa d'aquest do mutu i gratuït, l'alegria provocada per una nova vida, i la cura amorosa de tots els membres de la família —des dels més petits fins als ancians— són alguns dels fruits que fan que la vocació de la família sigui única i insubstituïble, i que beneficiï tant l'Església com el conjunt de la societat» (AL 88).

El papa Francesc no es cansa de repetir, una vegada i una altra, que la comunitat eclesial ha de mostrar un amor preferent per les famílies. Ben segur que ha estat la seva opció personal per la valoració de la importància de la família per a l'Església i la societat la que l'ha impulsat a instituir l'Any especial «**FAMÍLIA *Amoris Laetitia***».

- Creus que l'actitud adoptada pels pastors de l'Església pel que fa a les famílies que la formen és prou acollidora i cordial?
- En quins aspectes concrets consideres que l'atenció que l'Església presta a les famílies i els serveis que els ofereix poden millorar?
- I les famílies cristianes, com podem col·laborar en l'acció pastoral que l'Església realitza en aquest àmbit?

Es calcula que només en queden uns 2.500 exemplars i van disminuint a un ritme creixent.

ACTUALITATS CIENTÍFIQUES

Els ossos polars, en perill d'extinció

FRANCESC NICOLAU
Professor emèrit de la Facultat de Filosofia de Catalunya

És una altra de les conseqüències del canvi climàtic. Els ossos polars s'anomenen així perquè només habiten zones molt al nord del nostre planeta, regions corresponents a Noruega, Rússia (Sibèria), Alaska, el Canadà i Groenlàndia. Són els més corpulents de totes les espècies d'ossos, ja que arriben a 2,5 metres de llargada i a un pes que oscil·la entre 400 i 600 kg. La seva alimentació arriba a uns 30 kg diaris. Què mengen? Són carnívors, encara que també ingereixen certs vegetals. El seu àpat preferit són les foques. Per això, posats sobre fraccions de gel errant, les persegueixen i cacen, quan la foca es troba nedant a l'aigua. Quan escassegen els gels flotants ja no ho poden fer tant. Ara s'ha vist que, per exemple, a la badia de Hudson (Canadà) ja no hi ha gairebé caça de foques per part dels ossos perquè tampoc no hi ha prou gel sobre l'aigua. Precisament, el nom científic d'aquests animals és el d'*Ursus maritimus*, pel fet de dur la vida molt a l'aigua.

Doncs bé, la notícia que ens hem trobat sobre aquests animals és que se'ls considera en via d'extinció. Es calcula que només en queden en total

uns 2.500 exemplars i van disminuint a un ritme creixent. Se n'han perdut un 14% en els últims deu anys i això s'accelera. Què ha passat? La causa principal és, indubtablement, el canvi climàtic. La capa de gel de l'Àrtic ha minvat un 20% des de l'any 1979, cosa que fa que també hagin anat minvant els gels on se situen els ossos per caçar.

De totes maneres, aquesta notícia l'hem de comparar amb una altra de ben diferent. El nostre os bru, que habita a la serralada cantàbrica i també als Pirineus, cap als anys vuitanta estava gairebé extingit, però ara ha fet una remuntada. Es va donar la veu d'alarma: es va prohibir caçar-ne i es van aplicar plans de protecció. I la cosa s'ha anat arreglant. El percentatge d'ossos amb cria ha augmentat d'un 10% cada any. Ara ja passen de 300 els ossos que hi ha a la serralada cantàbrica, i també se'n veuen al Pirineu.

Però per als de les zones àrtiques, ara com ara, no es fa res, que sapiguem. I el decreixement no para. Potser sí que acabaran desapareixent a finals d'aquest segle XXI, com ha pronosticat algun expert que n'ha estudiat el cas. Nosaltres no podem dir-hi res més.

La qualitat de la mel depèn de la tipologia de les flors i de l'abundor del nodriment amb què compten les abelles.

TRADICIONS APÍCOLES (7)

Les fiblades i la qualitat de la mel

**FRA VALENTÍ SERRA
DE MANRESA**
Arxiver dels Caputxins

La defensa de l'abella obrera és el fibló, o fiblot, que produeix una picada molt dolorosa, car el fiblot resta dins de la ferida quan l'abella mor per esquinçament de la part abdominal. Un error força freqüent és, després d'una picada d'abella, precipitar-se en voler extreure immediatament el fibló pressionant la picada amb els dits índex i polze; una acció que contribueix a inocular en el cos el verí i a sentir, encara molt més, el dolor de la fiblada. Hi ha un refrany que diu: «A fibló d'abella, cera d'orella», ja que, segons una antiga tradició, la cera d'orella alleuja el dolor de la picada. Tanmateix, els frares caputxins solien guarir les picades d'abella amb ceba crua picada, o bé amb una barreja de terra i vinagre. També va molt bé posar damunt de la picada d'abella una trinxada de fulles fresques de julivert, donzell o menta.

La qualitat de la mel aplegada pels apicultors depèn de la tipologia de les flors i de l'abundor del nodriment amb què compten les abelles. Justament, per aquesta raó, amb la finalitat d'ajudar al nodriment de les abelles,

els hortolans caputxins solien plantar en les parts extremes de les hortes conventuals arbres i flors mel·líferes que, alhora, eren unes plantes que servien per a l'embelliment de les hortes i per a esbarjo dels religiosos. La vegetació que més sovintejava en aquestes hortes conventuals eren els ametllers, garrofers, murtreres, romaní, sàlvia, marduix, tarongina, sajolida i, també, farigola o bé serpoll; un conjunt de plantes mel·líferes que, a més, servien per atreure les abelles i així garantir la pol·linització de l'arbrat i de les hortalisses.

Pel que fa a la recol·lecció de la mel en el moment de crestar, o brescar, tant en la tradició conventual caputxina com, també, en la pairal, es tallaven les bresques amb el brescador i, normalment, es feia dues vegades l'any: per la primavera i en començar la tardor. La mel més excel·lent era la que hi havia a la part més baixa del rusc, segons la dita del vell refrany: «Diu l'abella al crestador: la mel de sota és la millor.» A l'article vinent us parlaré, si a Déu plau, sobre com brescar la mel.

VAL MCDERMID*La primera piedra*

Catedral Noir, 2021, 476 pàg.

L'herència d'Alice Somerville descansa sepultada sota el sòl pantanós dels Highlands escocesos: dues motos Indian Scout de la Segona Guerra Mundial que el seu avi va robar i va deixar enterrades. Després de moltes palades, queda al descobert el cos d'un jove amb dos forats de bala.

LUCÍA PUENZO*Los invisibles*

Tusquets, 2021, 201 pàg.

Es tracta d'una història àgil i commovedora que ens arriba a través de la mirada tendra de tres infants que es dediquen a robar cases per encàrrec. Una història sobre la marginalitat, la desigualtat i la doble moral de la societat contemporània, incapaç de reconèixer el que es veu a primer cop d'ull.

JORDI SIERRA I FABRA*La conspiració del coltan*

Univers, 2020, 365 pàg.

La Magda Ventura té 42 anys, és periodista d'investigació i és supervivent d'un passat tràgic que inclou l'assassinat de la seva parella poc abans de casar-se i un atemptat amb bomba a l'Afganistan. Ara, habita un present fosc, viscut al límit de les seves possibilitats.

ADELINA LA PERUTA MAIOROV*Novena a la Mare de Déu Immaculada*
Centre de Pastoral Litúrgica,
2021, 79 pàg.

Dins de la col·lecció «Celebrar», el Centre de Pastoral Litúrgica ofereix aquesta Novena a la Mare de Déu Immaculada, que la professora Adelina va preparar al servei de la comunitat parroquial de Sant Vicenç de Sarrià, de la ciutat de Barcelona, a la qual pertany, i ara la posa a disposició i a l'abast de tot el poble cristià.

JUAN ANTONIO MARTÍNEZ CAMINO (ed.)*La fe en tiempos de pandemia.*
De la utopía a la esperanza
Encuentro, 2021, 165 pàg.

Som davant d'un canvi d'època? En sortirà enfortida l'esperança veritable i s'abandonarà la utopia del progrés, en allò que té de falsa i inhumana? Es farà, almenys, algun pas important en aquest sentit? El moment actual planteja moltes preguntes que aquest llibre intenta respondre, incentivant una reflexió teològica que ajudi a passar de la por a l'esperança.

LUIGI GIOIA*Tocado por Dios. El camino de la oración contemplativa*
Sígueme, 2021, 168 pàg.

A través d'aquestes pàgines, l'autor ens guia vers la pregària contemplativa, prenent com a referències la Sagrada Escripura, la tradició espiritual i la seva experiència personal. De la seva mà, aprenem que la pregària consisteix, més que res, a deixar-nos trobar per un Déu que ens perdona.

CRÍTICA DE CINEMA

MERCÈ LAJARA

Doctora en Bioètica i professora de Biologia en un institut públic

EN UN LUGAR SALVAJE

DIRECTORA: Robin Wright
 INTÈRPRETS: Robin Wright, Demian Bichir, Kim Dickens, Warren Christie, Brad Leland, entre altres
 FOTOGRAFIA: Bobby Bukowski
 Estats Units
 Drama
 89 minuts

La lluita per la supervivència

Robin Wright debuta com a directora en el llargmetratge que ella mateixa protagonitza: *En un lugar salvaje*. Com el seu nom indica, contemplem la lluita d'una persona per sobreviure en un medi inhòspit, esplèndidament bell, tot per fugir del seu dolor. Després de la pèrdua del seu marit i del seu fill, és incapaç d'adaptar la seva vida al món que l'envolta. Ni familiars, ni amics, ni psiquiatres aconseguen apaivagar-li el patiment.

L'espectacular lloc on està ambientada la història són les muntanyes Rocalloses, a l'oest dels Estats Units. Veiem la natura en la seva versió més genuïna sota el prisma de cada estació de l'any, amb l'especial cruesa del hivern. Podem dir que el paisatge és un més dels pocs personatges del film; sense ell no s'entendria la trama. El silenci, embolcallat d'una encertada melodia que el fa més patent, penetra molts moments.

Per què Edee tria aquest escenari en la situació que està vivint? Com ella mateixa diu: «Em costa molt estar amb gent perquè només volen que em recuperi.» I es llença a un món sense civilització per intentar sobreviure-hi sense tenir en compte que el contrincant és molt poderós. Com sempre, hi ha un bon samarità que es creua en el seu camí respectant el seu procés. Ell, que també està ferit, sabrà oferir amis-

tat, paciència i comprensió des de la distància. Ell aportarà la guspira d'esperança en el relat.

La pel·lícula toca diversos aspectes: fins a quin punt és important la civilització tal com existeix actualment, la solitud enmig de les persones, la necessitat del contacte amb la natura, el respecte a les decisions dels altres malgrat que no siguin compartides i, fins i tot, siguin considerades errònies... Però, potser, el gran tema és el del dol. Com viure després de la mort sobtada d'aquells que més estimes? Cal allunyar-se dels altres? Cal cercar la seva companyia? I... quina ha de ser l'actitud dels més propers? Caldria estar al costat amb prudència valorant amb empatia les necessitats d'aquell que està patint. Potser la mort ha de deixar de ser la gran oblidada en les nostres converses. Potser, només potser, aprenguem una mica a enfrontar situacions que, d'una manera o una altra, ens tocarà viure.

Com diuen Elisabeth Kübler-Ross i David Kessler, que tan encertadament han escrit sobre el dol: «No hi ha una única forma correcta de realitzar el procés del dol ni un termini de temps adient per fer-lo.» Cada persona és diferent, cada moment de la vida també. I afirmen: «Cal que permetem que el poder del dol i del dolor ens ajudin a curar-nos i a viure amb qui hem perdut. Aquest és el miracle del dol.»

AMB BON HUMOR

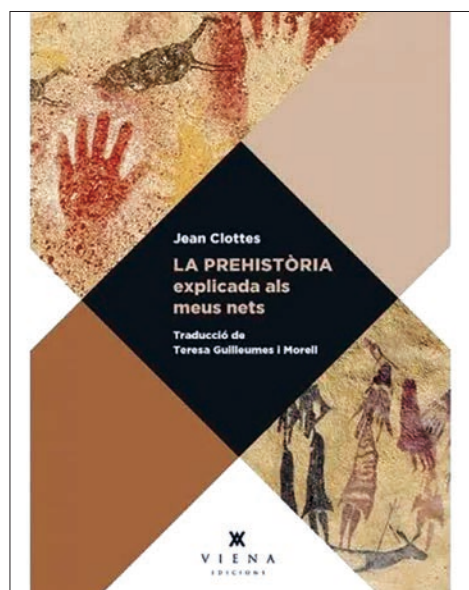

CRÍTICA LITERÀRIA

PERE FÀBREGUES I MORLÀ
Llibreter

La prehistòria convida a somiar

JEAN CLOTES

La prehistòria explicada als meus nets
Viena Edicions
2021, 87 pàg.

Justament fa pocs dies passejava, altra vegada, pel jaciment talaiòtic de sa Torre d'en Galmés, a Alaior de Menorca, i comentàvem amb el meu fill la importància de poder visitar un poblat que dona molt per pensar i somiar.

El llibre que tinc a les mans, dividit en breus capítols de fàcil lectura, entenedors per a tothom, perquè l'autor exerceix d'avi i el vocabulari va de mestre a alumne, més que no pas d'especialista en prehistòria. L'autor, tot i ser un prestigiós científic d'art rupestre prehistòric del Ministeri de Cultura de França, fa servir, en aquest cas, l'amable conversa amb els nets.

Ho fa en forma de preguntes per despertar la curiositat i he de dir que ho aconsegueix, tant per als més menuts com per als no entesos que, al cap i a la fi, pel que fa a coneixements, venim a ser el mateix; uns desconixedors del tema.

L'índex és una bona guia per posar-hi ordre. Primer ens parla «Sobre les prehistòries i els homes prehistòrics», i després d'«En quin món vivien?», «Com vivien?», «Com s'organitzaven?», «Com pensaven?». Per acabar, l'editor hi ha afegit una informació de llocs de casa nostra on podem veure pintures rupestres, dividida en apartats de Catalunya, País Valencià, illes Balears i també les pàgines web on trobar més informació detallada.

Les vacances poden ser un bon moment per fer excursions familiars, on els menuts en sortiran més enriquits i contents de viure aquestes experiències a l'aire lliure que, ben acompanyats d'aquest breu llibret, en gaudiran molt.

RAUXA

Dreta?

Tradicionalment, la dreta política centrada (democràcia cristiana, liberals, conservadors...) defensava certs valors socials: el sentit del deure, el respecte per l'ordre i l'autoritat, el bé col·lectiu de la família per sobre dels interessos individuals dels seus membres, la generositat del ric amb aquell que no ho és, l'honestetat en la gestió dels béns públics, etc. Els polítics d'aquests corrents procuraven que l'exercici del seu càrrec i la pròpia vida personal fossin coherents amb els principis que defensaven. O almenys, públicament, aquesta era la imatge que volien transmetre. Però va arribar un dia que la mateixa dreta va considerar que aquesta voluntat de coherència era innecessària, que per governar en podia prescindir perquè els votants ja no la demanaven. Un dels primers que se'n va adonar va ser Silvio Berlusconi: individualista sense complexos, presumint de múltiples relacions extramatrimonials i fanfaronant d'opaques operacions financeres, va aconseguir governar Itàlia durant anys amb un èxit rotund. El missatge era ben simple: el polític, com qualsevol altre ciutadà, té dret a fer el que li vingui de gust sense amagar-se de res. I va fer escola. Des d'aleshores, amb graus diversos, les dretes occidentals han optat per primers ministres o presidents que han fet de la pròpia vida pública i privada un espectacle de megalomania: només cal pensar en Donald Trump o Boris Johnson. Ara, resulta que els joves viren cap a la dreta, però això no vol dir que tinguin intenció de tornar als valors d'abans. La nova dreta, amb els excel·lents mestres que ha tingut, l'únic que té al cap és el propi ego i l'exercici il·limitat dels seus drets.

EDUARD BRUFAU

Agenda

Internet

CAMPANES

La web dels Campaners de la catedral de València celebra 25 anys (www.campaners.com) i ho fa amb la divulgació d'investigacions, imatges, vídeos i articles sobre campanes d'arreu del món.

Altres bisbats

UNIVERSITAT DE LA MÍSTICA

Del **dilluns 30 d'agost al diumenge 5 de setembre**, a Àvila, V Congrés Mundial Santjoanista sobre *Epistolario y escritos breves de san Juan de la Cruz*. Més informació: tel. 920 352 240.

EXERCICIS ESPIRITUALS

Del **dissabte 4 de setembre al dissabte 11**, a Ciempozuelos (Madrid), exercicis espirituals *Procurad la paz con todos y la santidad* amb fra César Valero, o.p. Més informació: tel. 918 930 014.

Barcelona

SANT PERE DE LES PUEL·LES

Del **dilluns 23 d'agost al dissabte 28**, al monestir de Sant Pere de les Puel·les, recés d'estiu a la ciutat *L'harmonia de la teva vida* amb Conxa Adell. Inscripcions: tel. 682 705 003.

Girona

ASSUMPCIÓ

El **diumenge 15 d'agost**, solemnitat de l'Assumpció de la Mare de Déu a la catedral de Girona: a les 10.30, litúrgia de les hores; a les 11.00, ofici solemne. Presideix el bisbe Francesc Pardo.

Sant Feliu de Llobregat

FESTIVAL INTERNACIONAL ORGUE DE MONTSERRAT

El **dissabte 21 d'agost**, a les 21.00, concert de l'organista Susana García Lastra a la basílica de Santa Ma-

ria de Montserrat. Reserves: <https://abadiamontserrat.cat/FIOM>.

Solsona

SANTUARI DEL MIRACLE

Del **diumenge 29 d'agost al divendres 3 de setembre**, temps per a Déu *Amb el mantell d'Elies*. Més informació: tel. 649 465 814.

Tarragona

MISTERI DE LA SELVA

El **dissabte 14 d'agost i el diumenge 15**, representacions del Misteri de la Selva a la parròquia de Sant Andreu de la Selva del Camp. Més informació i reserves: <https://misteriselsva.cat>.

Urgell

FESTIVITAT DE SANT ROC

El **dilluns 16 d'agost**, celebració de Sant Roc a Canillo (Andorra): a les 12.00, missa solemne; a les 13.00, concurs *Florim la parròquia*; a les 17.00, espectacle infantil *La cigala i la formiga*; a les 20.00, havaneres amb Son de l'Havana.

Vic

MUSEU EPISCOPAL DE VIC

Els **dijous d'agost**, a les 10.30, activitat *Jocs i dracs all Museu per a tota la família*. Reserves: tel. 938 869 36.

COVA DE MANRESA

Del **dimecres 1 de setembre al dijous 30**, exercicis espirituals de mes amb David Guindulain, s.j. Més informació: tel. 938 720 422.

PREGUEM PER LES INTENCIONS DEL PAPA

Perquè l'Església rebi de l'Esperit Sant la gràcia i la força per reformar-se a la llum de l'Evangeli

Catalunya Cristiana

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 145 €
Gibraltar i Portugal: 145 €
Resta d'Europa: 222,99 €
Amèrica i Àfrica: 254,19 €
Àsia i Oceania: 325,43 €

Membre de l'APPEC
Associació de Publicacions
Periòdiques en Català

El setmanari rep l'ajut de la Generalitat de Catalunya

www.catalunyacristiana.cat

/catalunyacristiana

@catcrist

catalunya_cristiana

Director: Mn. Miquel Ramón Fuentes

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Macià Grau, Rosa M. Jané, Carme Munté, Joan Andreu Parra, Rosa Peraire
Lingüista: Montserrat Pibernat

Col·laboradors d'aquesta setmana: Pilarín Bayés, Pilar Casals, Agustí Codinach, Antoni Coll, Pere Fàbregues, Bernat Folcrà, Albert Fortuny Llaveria, Antonio Gil, Joan Guiteras, José Miguel Hernández, Oriol Jara, Mercè Lajara, Victòria Molins, Glòria Monés, Antonio Mora Vergés, Francesc Nicolau, Quique, Francesc Riu, Josep Rius-Camps, Josep Ruaiç Vinyet, Jordi Sánchez Torrents, Rafael Serra, Valentí Serra, Lluís Serra, Sebastià Taltavull, P-J Ynaraja

Redacció, administració, publicitat i promoció:
C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA
Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat (Redacció)

a/e: administracio@catalunyacristiana.cat (Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat (Publicitat)

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Administració: Isabel Giralt (comptabilitat), Macià Grau (subscripcions)

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA
Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri.
Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272
SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

Els actes anunciats a l'agenda poden patir canvis amb motiu de la pandèmia

ROSA MARÍA JANÉ CHUECA

Fins al 28 d'octubre el Museu Diocesà de Barcelona acull l'exposició *Chagall. Els estats de l'ànima*, que presenta un conjunt de 39 obres d'aquest artista avantguardista, a l'entorn de dos eixos temàtics: els set pecats capitals i la Bíblia des d'una perspectiva femenina. La mostra subratlla el diàleg intercultural entre cristianisme i judaisme. Ens endinsem en l'exposició de la mà de la seva comissària, Helena Alonso.

Què trobem en aquesta mostra?

És una exposició que parla del diàleg interreligiós entre judaisme i cristianisme gràcies a l'obra d'un artista profundament espiritual. L'exposició se centra, especialment, en el coneixement que té Chagall de la Bíblia femenina, dels personatges femenins més importants de la Bíblia. Així, vol donar a conèixer una sèrie de valors femenins a través de dones valentes, audaces, amigues, astutes, que són mares, esposes, que són estimades i que estimen... l'exposició també aborda la sèrie de pecats capitals que Chagall va començar el 1926. A més, hem volgut establir un diàleg amb algunes de les obres gòtiques del Museu Diocesà i de la catedral.

Com tracta Marc Chagall el color?

En Chagall destaca especialment l'alegria de viure, l'optimisme davant les dificultats. Ho transmet a través d'una paleta cromàtica amb colors intensos i a través d'unes narracions en clau metafòriques que s'actualitzen fins al dia d'avui. Aquesta exposició està enfocada en un missatge molt optimista, d'esperança, sobretot en els moments de més dificultat. Aquest autor està entestat a donar aquest missatge a través d'aquestes metà-

Helena Alonso, comissària de l'exposició «Chagall. Els estats de l'ànima»

«Chagall sent que l'art li serveix per transmetre un missatge de pau»

fores, d'aquests personatges que incorpora a les seves obres perquè durant tota la vida ell se sent profundament optimista, ple de fe, d'esperança, i així ho transmet en la seva paleta cromàtica.

Què suscita la contemplació de la seva obra?

Chagall és un artista molt independent. Ell és jueu i se sent profundament jueu, però també se sent molt lliure entre les diferents religions. Sent que l'art li serveix per transmetre un missatge de pau entre les nacions i entre les religions. El seu desig és transmetre un missatge universal: parlar d'espiritualitat, de religió i de llibertat. Desitja parlar de transcendència de l'ésser humà i de la llibertat religiosa. Sent que té el deure de transmetre aquest missatge de pau entre les nacions i fer veure com l'Antic Testament és molt equiparable amb l'actualitat. El que podem sentir en veure

les seves obres és una actualització de missatges mil·lenaris. Al cap i a la fi, els esdeveniments del món actual sempre han passat, i la fe i l'esperança que ell transmet amb els seus colors i composicions és el que permet l'home tirar endavant i, sobretot, l'amor.

L'exposició es complementa amb una Playlist...

A Chagall li agradava molt la música i hem creat una Playlist per a l'exposició a Spotify. Simplement posant el títol de l'exposició podem accedir-hi gratuïtament. És una llista oberta i anirem incorporant nous títols. Ens hem centrat en tres aspectes: música tradicional jueva, composicions en les quals l'artista va treballar en la seva escenografia i compositors que ell admirava. És una altra forma d'aproximar-nos a Chagall i endur-nos aquesta impressió d'optimisme, d'esperança i d'alegria que ell vol transmetre amb la seva obra.

Ràdio Estel

Aquest estiu
FÓRMULA ESTEL

***l'alternativa de qualitat,
la bona música***

SEGUEIX-NOS

Barcelona, 106.6 / Tarragona, 100.6 / Girona, 103.4 / Lleida, 91.5 / Catalunya Central, 93.7 / Vic, 98.4
Tortosa, 90.1 / El Garraf, 96.8 / La Cerdanya, 104.4 / La Seu d'Urgell, 105.0 / Andorra, 107.5

Available on the
App Store

Android app on
Google play